

Patriotul

ORGAN DE LUPȚĂ PATRIOTICĂ ANTI-FASCISTĂ

Redacția și administrația
Arad, Bui. Regina Maria 24
Telefon: Redacția și admin 16-80
Tipografia 20-71

Apare sub conducerea unui comitet

Abonamentul: Lunar Lei 1500+100
Pentru membrii Sindicatelor 1300+100
Autorități, instituții 45.000 Lei pe an

CRĂCIUNUL, SĂRBĂTOAREA IUBIRII ÎNTRE OAMENI

de ION PILAN

secretar general al

„Uniunii Patrioților” — organizația Județului ARAD

Sărbătorim azi praznicul Crăciunului, aniversarea Nașterii lui Isus Hristos, dela omenirea numără 1945 de ani.

Întreaga omenire a fost sguđuită din belu și viața a căpătat un nou sens, odată cu venirea în lume a copilului, care a adus iubirea pe pământ și înfrățirea tuturor celor ce se numesc oameni, și chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Isus Hristos, fiul dulgherului din Nazaret — Fiul Omului, Fiul lui Dumnezeu — a fost fiul unui muncitor trudit — tocmai de aceea, sărbătoarea Nașterii are în viața creștinismului o semnificație adâncă, precum și un sens revoluționar.

Isus Hristos a fost un revoluționar — ideile și jertfele Lui — au dovedit adevărul lucrului pentru că El a adus și a produs în lume, bunătața și iubirea între oameni.

Sărbătoarea Nașterii, în anul Domnului 1945 — se serbează sub semnul Păcii și al înfrățirii popoarelor democratice progresiste. Crăciunul din acest an este înțeles de către întreaga omenire creștină sub auspicii mai fericite decât în anii trecuți, când lumea era înlocuită într-un război nimicitor — odios — pe care istoria universală nu l-a mai cunoscut.

Nașterea lui Isus Hristos trebuie să fie pentru noi un memento, un prilej de adevărată meditație creștinească.

Să ne gândim că s'a născut Fiul lui Dumnezeu, care a iubit oamenii și mai ales copiii, spunând: „Lăsați copiii să vină la Mine”.

Să ne gândim la milioanele de oameni nevinovați, bărbați, femei și copii, victime nevinovate, morți pe front și în dosul frontului, în marile orașe, bombardate, schilodiți, răniți, schingiuiți, gazafii, a și crematori și rămași pe drumuri flămânzi și goi, rămași de pe urma acestui război — declanșat de hitleriști — căruia i-au pus capăt în acest an Națiunile Unite în frunte cu Uniunea Sovietică, campioanele democrației progresiste și conservării umanității integrale.

În cursul anului 1945 — distingem trei epoci, cari au fost pentru omenire, drept mari evenimente. Dela începutul anului și până la 9 Mai, războiul s'a deslășuit cu o atitudine furia — fiind vorba de dominația lumii sau a întunecului asupra lumii. A biruit lumina. La data de 9 Mai, soarele Victoriei, a răsărit pentru umanitate — care a trăit sub teroarea războiului hitlerist aproape 5 ani de zile — dând odată și mari doze de speranțe în mai bine, celor scăpați din infern.

Militarismul german, pericolul teuton și hitlerismul, cari se profilau obraznic și amenințător pe cerul Europei, au fost zdrobite de către Armatele victorioase ale Națiunilor Unite.

Distrugerea militară a Germaniei naziste a devenit realitate, adevărându-se mai mult ca oricând învățătura biblică: „Cine

scoate sabia, de sabie va pieri”.
La puțin timp, imperialismul japonez, cade înfrânt sub greutatea acclorași armate victorioase, care au zdrobit Germania hitleristă.

A treia fază, care precede Nașterii lui Isus, din acest an, este Pacea. O pace ce trebuie organizată temelnic, pentru a nu mai fi posibil a se întâmpla noi cataclisme asupra omenirii.

În cursul războiului România a avut suferințe grele și pierderi imense. Peste

ba reacțiunii caută să exploateze în mod sârgeros mireria colectivă a marilor mase populare.

Reacționarii nu vor să țină seamă de jertfele inense, făcute în mod desinteresat și patriotic, de țaranul român, care a asigurat însămănările, de muncitorul din fabrici și uzine, care a susținut frontul antihitlerist și reface țara și de intelectualul care și pune capacitățile în slujba poporului.

Acă a fost marele rol al partidelor

500.000 de morți au fost presărați pe câmpiile Rusiei.

Economia țării a fost distrusă și secatuită prin aservirea bogățiilor noastre Germaniei hitleriste de către auto-mareșalul Antonescu. Cerealele, petrolul și lemnul național, au fost jefuite de hitleriști — în vederea alimentării mașinei de război nemțești — pentru că și ni se trimite în schimb jucării, fără valoare.

Poporul Român, dealtfel ca toate popoarele foste satelitate și aliate Germaniei, se află astăzi, într'un impas greu, dar nu de nelăvins.

Ne găsim într'o închețare economică plină de lipsuri și privațiuni, urmări firești ale unui război nenorocit — lung și greu — și a unui an agricol deficitar. Aceasta pe de o parte, iar pe de altă parte, o mână de speculanți din sluj-

muncitorești și al Uniunii Patrioților Români, de a oferi suferințele, a susține moralul ridicat în dosul frontului și a întări brațele, galvanizând întreaga națiune pentru asigurarea efortului general, în vederea victoriei finale.

Aci, vreau să lovească reacționarii. Să distrugă moralul și unitatea de luptă a partidelor muncitorești și organizațiilor patriotice democratice.

Zadarnică încercare, ei nu trebuie și nu vor reuși.

Toate energiile și forțele constructive într'un consens unanim, în cântecul miraculos al muncii, concurează la reconstrucția țării, colaborând astfel la făurirea solidă a păcii și normalizarea vieții în toate compartimentele vieții economice și industriale, pulsează elanul muncitorilor în vederea ridicării producției.

Uniunea Patrioților a mobilizat mem-

brii ei și chiamă păturile de intelectuali în rândurile acestora, pentru că cu toate priceperrea, sufletul, știința și forțele să ia parte activă la câștigarea bătăliei reconstrucției, a întăririi tinerei democrații românești, spre binele tuturor.

Aișturi de noi, muncitorii se vor bucura sincer să ne vadă înfrățiti în muncă constructivă, în vederea înlăturării greutăților ce ne apasă.

Luptând din răspuțeri pentru a înlătura aceste greutăți, trebuie să ne dăm seama că acestea sunt, în primul rând, consecințele inevitabile ale războiului.

Chiar și țările cele mai bogate au de făcut față la asemenea dificultăți și lipsuri dintre cele mai mari.

Ziaristul englez Claud Cockburn a publicat un articol într'un ziar din capitală, intitulat: „Cum se trăiește în Anglia de azi”, — din care reproducem spre edificare și ca valoare documentară, următoarele pasagi:

„Toate evenimentele politice care se petrec astăzi în Anglia, trebuie să fie privite prin prisma condițiilor de viață extrem de grele prin care trece poporul nostru.

„Când călătorești dealungul Balcanilor, e ciudat să auzi pe membrii opoziției de orice nuanță, fie că urmează pe Grol în Jugoslavia, pe Petkov în Bulgaria sau pe Maniu aici în România — vorbindu-se de greutăți, de controale, de directive guvernamentale care ar părea în Anglia absurd de blânde.

„În Anglia cantitatea de carne care poate fi cumpărată săptămânal de o singură persoană, este limitată la valoarea unui shilling — celace înseamnă că fiecare om poate cumpăra numai odată pe săptămână sau o ceață sau o bucată de carne de măsura potrivită, sau o porție de friptură.

„În Anglia, oamenii au dreptul la o rație lunară de un ou de persoană.

„În Anglia fiecare moșier sau fermier este sub conducerea unui comitet local — compus din reprezentanți ai guvernului și ai fermierilor etc.

„Totuși și la noi ca și în țările balcanice, întreaga bandă de reacționari și speculanți caută să exploateze greutățile guvernului, pentru a și atinge scopurile egoiste, profunde anti-sociale și anti-naționale”.

Rolul U. R. S. S. — împreună cu al Angliei și Statelor Unite ale Americii, în câștigarea victoriei militare asupra Germaniei naziste și a Japoniei imperiale, a fost covârșitor și decisiv. Sacrificiile de viați omenești și de bunuri materiale, cari s'au distrus, au fost făcute pentru intronarea în lume a unei democrații sincere și reale, pentru distrugerea fasciștilor și hitleriștilor și mai ales pentru înfrățirea și conviețuirea tuturor popoarelor.

În țara noastră, conviețuirea în bună frățietate a națiunilor conlocuitoare, este o condițiune de existență prosperă pentru Statul Român.

Românii și ungurii trăim în această parte a lumii de veacuri, durerile, nezarurile și bucuriile lor sunt și ale noastre, — sau cum spune deunăzi prin-

ministru al sarii, dl. dr. Petru Groza: Ardeul nu va mai fi mgarul discordiei...

Declaratia sefului guvernului roman, in preajma zilelor Craciunului, apare profunda si de o inalta conceptie...

Toți bunii romani asteapta ca tara noastra sa fie primita in randurile Națiunilor Unite democratice si progresiste...

Acest Craciun il sarbatorim fara camuflaj. Sarbatoarea Nașterii, este feeric luminata, atat la propriu, cat si la figurat...

In anul 1944 eram in febra, razboiului. In anul 1945 zburile au amușit pe globul pamantesc, bombardamentele sunt o amintire infricoșatoare.

Craciunul anului 1945, n'are comunicatie de razboi, are mesajul de pace, pentruca Națiunile Unite care au castigat razboiul - vor castiga in mod tot asa de sigur si pacea.

Craciunul acesta totuși nu este încă un Craciun cum ar dori omenirea. - Avem însă certitudinea si condițiunile ca mergem spre un Craciun mai bun si mai fericit...

Craciunul - sarbatoarea iubirii între oameni - sa ne fie indemn de unire a tot ce are mai bun, cinstit, patriotic si democrat acest popor...

Formidabilul succes bucureștean "Incurcă lume" de A. D. Hertz, prezentat pe scena Teatrului Comunal in ziua de 26 Dec. (ziua doua de Craciun) ora 11 matineu si ora 18 seara.

In ziua de 27 Dec. (ziua treia de Craciun) orele 15. Doua ore de ras cu lacrimi. Jucata de un ansamblu strălucit. Retineți bilete din timp. Sala bine încălzita.

Executam la București diferite comisioane, incasari, vize comenzi, procurari si expedieri rapide de marfuri, medicamente si alte colete prin curse regu at.

Fabrica de stampile "STAMPA" KARZAGI & ILLIN ARAD, STR. EMINESCU Nr. 12

Urania Tel. 12-32. Repr. la 3 si 5. - Dum. la 3, 5 si 7. De Craciun, film premiera 1073 Cu idolul tineretului TOM-MIX in emoniantul film de aventuri AVENTURIERII DIN TEXAS

Craciunul la Apărarea Patriotica

- Azi se distribuie haine orfanilor de razboiu -

Intrand in sediul Apărării Patriotice, in sala incapatoare in care ma gaseam, vazui o intensa activitate. Numeroși membri ai organizatiei stăteau in jurul meselor lucrând din zor, alții treceau agitatai in fata mea...

Cunoșteam dinamismul si puterea de activitate a organizatiei si a conducătorilor Apărării Patriotice, totuși, acestă forfoteala parea neobișnuită.

Cățiva brazi așezați in diferite colțuri, imi dădeau imediat explicația: Apărarea Patriotica se pregătește la sarbatoarea Craciunului. Intr'adevar, coșuri pline de pachetele aranjate cu multa grija, hănușe așezate in stocuri, așteptau in ordine sa fie distribuite vit-terilor lor proprietari.

Dorind sa iau informații mai amănunțite despre scopul acestei munci febrile, m'am interesat despre programul de Craciun al organizatiei.

Asfel, in ziua de Sambata, 22 Decembrie s'a sarbatorit la colegiul militar Pomul de Craciun in fata a celor 250 de copii orfani din instituție, cărora in cadrul unui mic program s'au distribuit jucării si diferite daruri.

Dumineca a fost vizitat Spitalul Militar, unde Apărarea Patriotica in colaborare cu Crucea Roșie din localitate au distribuit daruri ranitilor eroi al luptei de eliberare.

In aceeași zi după masa au avut loc serbări in caminul de zi al Apărării Patriotice de pe lângă fabrica ITA si a cartierului Segă, precum si in caminele de zi din Aradul Nou si a fabricii Teba. In toate aceste camine s'a desfășurat un mic program de Craciun pentru copii si părinții lor si firește darurile nu au fost uitate nici aici.

Luni va avea loc in sediul Apărării Patriotice împartirea hănușelor confecționate de organizatie, imbrăcând astfel cu costume calde de iarna nu mai puțin de 250 orfani de razboiu din oras.

In cele din urma, Marti, se va servi tot in același local o gustare bine pregatită orfanilor de razboiu si celor din Colegiul Militar. Dejunul bogat va fi servit in cadrul unui program de Craciun cu povești.

Intr'adevar, un program atat de bogat si frumos a acestor zile de sarbatoare pretinde multa munca si spirit de

sacrificiu chiar, asa ca după cele auzite am putut sa mi explic pe deplin sarguinta si agitatai membrilor Apărării Patriotice.

Dar - precum a spus si doamna care ma informa - pentru reușita unui program de Craciun atat de vast, este nevoie de încă ceva. Mai presus de toate, este nevoie de înțelegere, de dragostea celor ce lucrează față de micii copii ale căror părinți duc lipsuri, față de numeroși orfani, victimele cele mai nevinovate ale neomensului razboiu pornit de imperialismul fascist al lui Hitler.

Dacă "cucănele" dela faimosul "Patronaj" al doamnelor Antonescu si V. Goga, au înțeles sa facă asistență socială prin furt si jaf, dacă ele au înțeles sa sarbătorească Craciunul, desbrăcând si ultima haină a mii si mii de copii din înșurările corupției de armatele fasciste, membrii Apărării Patriotice înțeleg sa muncească pentru orfanii de razboiu si pentru sprijinirea celor lipsiți de mijloace, cu propriile lor mâini. Iată, ca pentru a face ca acești copii sa albe de data aceasta un Craciun fericit.

Apărarea Patriotica a organizat clăci in vederea confecționării hănușelor necesare pentru imbrăcarea orfanilor, reușind in acest mod sa transpună dragostea poporului in fapta de aceste victime ale razboiului - in fapte concrete si folositoare.

Craciunul este sarbatoarea copiilor. Apărarea Patriotica vrea ca acum, când după atâta ani grei sarbătorim primul nostru Craciun in deplină libertate si pace, copiii țării noastre sa simtă intr'adevar aceeași atmosferă de seninătate, ca prin această organizatie sa simtă cu toții dragostea înregulului popor cu care il înconjoară.

Cosmetica Braun Arad, strada Heria Nr. 5 (partea) Ingrășirea cea mai modernă a tenului 1132

Vreți să vă distrați? Veniți a doua zi de Craciun la Matineul Dansant al Sindi catului Functionarilor Particulari din 26 Decembrie dela 3.30 - 8. - Jazz, Bulet 1157

"FLORA" Fabrica de rom si licheoruri S. A. Arad, Bd. Reg. Ferdinand Nr. 33. Telefon 1141-1142. Intreprinderea a fost fondata in anul 1895. Fabrică de licheoruri Fabrică de gheață Depozit de bere Depozit de rachiuri naturale

Savoy Telef. 23-22. Repr. la 3 si 5. Dum. 3, 5 si 7. Programul artistic de Craciun 1072 Nebunul străzii cu celebrul Quasimodo din Cocosatul dela Notre Dame Charles Laughton si Viviane Leighon

Aro Telef. 24-45. - Repr. la 3 si 5 Dum. la orele 3, 5 si 7. Marele program de Craciun 1068 Humphrey Bogart in "Spionaj in Pacific" Repr. de sarbatori la 11, 3, 5 si 7.

Forum Tel. 20-10. Repr. la 3 si 5. Dum. la 3, 5, si 7. 1070

Royal Tel. 19-33. Repr. la 3 si 5. Dum. la 3, 5, si 7. 1071

Un program exceptional pentru sarbatorile Craciunului 1071 Femea îndărătnică cu Ecaterina Karády si Paul Jávör La orele 11 matinea

Informații

CU OCAZIA SFINTELOR SA BATORI ALE CRACIUNULUI redactia si administratia ziarului "Patriotul" ureaza bonurilor si cepturilor sași să batori fericite!

NUMARUL VIITOR al ziarului nostru va apare Sambata dimineata la orele obișnuite.

CASATORIE. Dna Aurelia Josa si dl. Maximilian Igrican isi vor cere căsătoria in ziua de 26 Decembrie 1945 orele 16.30 in biserica ortodoxa din Arad Grădite.

FUNCTIONARI DE BANCA preușii cu direcțiunile organizate in ziua de 31 Decembrie 1945 in sala fetei va a cantinei Băncii de Credit Roman Secursala Arad, Bul. Regina Maria in cadrul festival de Reveillon. Doamnele demni care nu au primit încă invitație, sunt rugate de a le ridica la Banca de Credit Roman.

ECONOMATUL MESERIASILOR PATRONI No. 1 comunica: distribuie zahărului pentru membrii cari au depus deja cartelele de zahăr incele la: Decembrie dela 1-100 nr. de chestionari. 28 Decembrie dela 101-200, Decembrie 201-320, 31 Decembrie 321-400. Acei cari a'au putut ridica zahărul din cauza motivate. Membrii nostri cari n'au putut încă depune cartelele de zahăr, vor primi zahăr începând dela 7 Ianuarie 1946. Din cauza inventarierii Economatul va fi închis între 1-6 Ianuarie 1946. Comitetul.

APARAREA PATRIOTICA IN VITA ORFANII DE RAZBOIU, ca o via cu toții la sezoarea cu povestea care va avea loc Marti d. m. la ora 10 in sediul organizatiei din Bul. Regina Maria Nr. 8 si cu ocazia căreia Apărarea Patriotica oferă o gustare mică invitată.

Atențiune Butariu Ioan și Botar Iuliu execută instalații de apaducte încălțușerie și calorifer ARAD, Str. Mărășești 6 Executăm lucrări prompt și urgente 1146

Mica publicitate

CLADIRE pentru moară tarănească de vânzare fără instalațiuni, loc bun, Debeleac Ilie, Măscă. 376

DE VANZARE una platră franceză de țol 110 cm, 2 mori cu ciocane, un motor 16 HP. Oberrusel, una platră in dungă 30 cm. Debeleac Ilie, Măscă. 376

CUMPAR cu preț convenabil deșeurile aramă, alamă, plumb vechi. "Phoenix" Mărășești 40. 376

CAUT femeie singură sau doamnă în etate pentru conducerea și ingrijirea la 2 persoane. Dr. Ioan Sucu restaurant. 376

FREIAU COMISIOANE in vagon chis pentru Oradea-Sațu Mare. Adresa la ziar. 376

DE VANZARE una birjă și cărușă. Adresa: Felnecan, Sâmbăteni-Arăd. 376

CASE, loc de cașă, vie, pământ, cum părări sau vânzări adresati-vă biroului Carol Deutsch, fost director de bancă. Arad, Str. Goga 3 (vis-a-vis intrarea prin dosul teatrului) et. I. telefon 1953. 386

SOFER BUN caută Frontul Flugarilor. Arad. 118

ACORDAREA și repararea pianelor primese pentru executare. Adresele la Librăria "Unitatea". 379

SE CAUTA o asociatg începătoare de croitoreasă care posedg brevet. Depun în centrul de atelier bine amenajat și de clientelg. Informații detaliate la Bdul Carol No. 6. Ap. 2. 376

Corso Tel. 23-64. Repr. la 3 si 5. 5.30. Dum. la 3, 5 si 7. Programul de Craciun 1069 Un nou film american. Mickey Rooney COMEDIA UMANA Marti și Miercuri la orele 11.30 matinea

Trecut comun, - viitor comun

de: Zaharia Stancu, redactorul ziarului „România Liberă”

Când vorbești la București cu omul venit despre problema Ardealului, războiul are un miraj ca nu ar fi fost războiul sovietic.

Bucureștenii și alții de ei aproape locuitorii din vechiul regat nu cunoașteau problema. Sovieticii este o veche problemă care bântuie Ardealul, o boală pe care nu numai că nu a combătut-o războiul, dar mulți au avut interesul să o apăsă.

Aceasta în trecut aproape sau mai îndepărtat în lume din urmă însă, mișcările democratice populare din Ardeal, românii maghiari au luat ofensiva împotriva spiritului sovietic. Să nădăjduim că curând boala va fi stăvilită și înțeleasă ca mai degrabă va domni între românii și maghiarii. Dessemeni să nădăjduim că relațiile cele mai cordiale și colaborarea cea mai strânsă vor fi încheiate între România și Ungaria.

Ar fi deosebit și deosebit cu dușmărie seculare să continue să existe între două națiuni pe care nimic nu le desparte și între două state vecine, care,

amândouă, au fost lozite de aceeași nenorocire, aruncate în război de același inamic, — Germania hitleristă, — salvate de pierire de aceeași mare prieten, URSS.

În întreaga omenire dispărea ura, dispărea capotățile războiului, dispărea ideile înguste și înunecate ale naționalismului rău înțeles în locul tuturor acestor rău-cu-odărbărie de auză, se ridică, biruitoare, ideile generoase de frăție între națiuni, de conlucrare în interesul tuturor, între State. Tot ceea ce a dus la război, la moarte și dezastru, trebuie înlăturat cu desăvârșire pentru ca pacea să se poată așeza pe temelii puternice. Dacă vom continua să ne urim între noi, să ne gălăcim și să ne înăierăm în fiecare douăzeci de ani, pe copiii noștri și pe copiii copiilor noștri în așteptată sărăcie îndolăzită zile cu mult mai cumplite decât acele pe care le-am trăit noi lată, la ce s'ar cuveni să gândescă cei din inima cărora sovietismul nu a pierit încă...

Ca așteaptă Capitala țării dela popu-

lația unui județ de graniță, pentru a promova înfrățirea popoarelor conlocuțoare și vecine?

Capitala — și când spunem acest cuvânt ne gândim la cel ce poartă pe umerii lor greava răspundere a conducerii Statului — așteaptă dela toți locuitorii Ardealului, Români și Maghiari, și mai ales dela cei de pe frontieră, să pună frâu urii și dașmăniei. În Ardeal Români și Maghiarii sunt arși să trăiască împreună în aceleași orașe și sate, să muncească împreună în aceleași uzini și pe aceleași ogoare. E mai bine ca această conlucrare să fie una, de prietenie și colaborare frățească, decât una de așătare și ceartă.

Pentru a ajunge la înfrățirea popoarelor conlocuțoare și vecine, populația Ardealului oricare ar fi originea ei etnică, să-și dea mâna cu încredere și să păsească unită pe același drum al democrației și progresului spre acelas viitor.

Am avut un trecut comun. Avem un viitor comun.

foșt mai mult prilej de confundare în amănunț, de nădăjduire și de speranță în Crăciunuri mai bune.

Si într'adevăr, după patru Crăciunuri de sânge și de înclăștări, în care nici colindele și nici datinele nu au mai avut splendoarea de altădată, astăzi sărbătorim din nou Nașterea Domnului, sub semnul marelui și al păcii. Crăciunul de astăzi prin colindele, prin datinele și obiceiurile lui, strecoară din nou bucuria în sufletele noastre. Chiar dacă umbra lungilor ani de război și a nesfârșitelor greutăți create de război, falsifică încă peste existența noastră, avem însă marea bucurie, avem nemărginita satisfacție că nu mai curge sânge omenesc că urina. Înclăștare a luat sfârșit și că pacea a coborât din nou între popoarele lumii.

astăzi doar un loc rămas liber la mesele atâtor mii de familii, amintește furiile războiului, care a trecut ca un uragan ucigător peste omenire. E locul tăcut.

lui, al feciorului sau al soțului care au căzut fie victime ale unei total greșite atitudini, fie ca eroi în luptele de eliberare națională. Câte lacrimi nu se preling și se vor prelinge încă multă vreme, pentru cei care nu se mai întorc niciodată.

Câte nevinovate făpturi plâpânde nu îngână astăzi:

— „Mămică, tătucul unde-i, ai spus că vine cu Moș-Crăciun”.

Si mama întrebată, își întoarce capul, nu scapa o lacrimă din ochi și și a linia cuprinsului cu nouă tagadueli.

Pentru a iauri copilor noștri, pentru a iauri generațiilor viitoare Crăciunuri în care să nu mai cunoască amărăciunea, urșurile și neajunsurile și pentru a face ca pacea cea mare, care a fost cășugata cu atâtea jertve, să coboare în surzetele tuturor, trebuie să emmimam din inimile noastre ura și înăierarea față de aproapele nostru.

Fie deci ca în acest an, glasul blajin al colindei și trumoasele datini și obiceiuri de Crăciun să semene în sufletele și inimile noastre împacarea și înfrățirea adevărată și să sărbătorim acest Crăciun, primul Crăciun de pace, cu toate greutățile și neajunsurile, într'o atmosferă de înfrățire și de iubire a aproapei așa cum ne-a învățat însuși Acela a cărui naștere, popoarele o sărbătoresc astăzi.

proapelui așa cum nea învățat însuși Așanului.

CRĂCIUNUL ÎN DATINILE POPORULUI ROMÂN

larna își scutură gândurile albe peste ea în sărbătoare.

Seara, încercată de omăt se'ntinde neagrinită și un ger năpraznic bate la ușa caselor. O liniște de ghiață a cuprins nesfârșitul întinderilor albe.

Un clinchet de clopoței se aude de-aer. La fereastră, deodată, o colindă încheagă și glasul firav al copiilor estese noaptea prăznuirii nașterii blănușii Isus.

*In orașul Vifleem
Venii creștini să vedem,
Să vedem și să credem.
Că astăzi ni s'a născut
Domnul cel fără de-nceput.
Domnul cel mai dedemult.*

Odată cu nașterea Domnului, numărul copiilor lumii celei vechi s'au încheiat și lumea creștină și-a așezat temeliiile. De atunci s'au împlinit 1945 de ani.

Acolo în peștera din Vifleem a început viața cea nouă pentru popoarele lumii.

Din veac în veac, din generație în generație, până în zilele noastre s'au transmis datinele și obiceiurile de Crăciun ale poporului român. Astăzi, ca și ieri și azi, ca și acum aproape două mii de ani, de sărbătorile nașterii Domnului, sufletul poporului se încălzește la glasul blănușii al colindei populare. Nici împilămintele străine, nici asupririle și nici furtună veacurilor nu ne-au putut elinti din credința noastră de două ori milenară. Sclintit, ca însăși creștele talazurilor nemurimite ale Carpaților, care îi străpunge existența, a rămas poporul român.

În preajma altarelor, sub scutul icoanelor sfinte, s'a călît credința poporului român și s'a făurit dărzemia cu care a putut să înfrunte vitregiile vremurilor. Astăzi, când prăznuim nașterea Pruncului Sfânt cu și mai multă credință, cu și mai multă smerenie, frunțile creștinilor se pleacă în fața altarelor.

Crăciunul este fără îndoială cea mai frumoasă sărbătoare.

Dela plâpânde făpturi, care abia pot să găna un „Moș Crăciun”, dela care așteaptă daruri, urmând cu copiii de școală, cu lineretul, cu adulții și până la bunici, toți aproape cu același neclădare așteaptă Crăciunul. Nașterea Domnului pentru toți este un prilej de

bucurie

În seara de ajun, atât în modestele cătune de pe mîlșuș, țării, cât și în marile orașe, grupuri de colindători cu steaua sau cu Vifleemul, vestesc nașterea Mănușii-rului:

*O, ce veste minunată,
În Vifleem se arată
Că a născut
Prunc din auzul sfânt
Fecioara curată,*

*Mergând losif cu Maria
În Vifleem a se scrie
Într'un mic sătoș
Lângă-acei orăș
A născut pe fiul.*

Pe nesimțite se strecoară în suflet amintirea vremurilor când vârsta fragedei copilării, cu mâinile încrămite pe toiașul de mag pe care îi purtam și cu picăturile degerate, cutreeram străzile înzăpezite ale cartierului, împreună cu alți copii de aceeași vârstă și întrebam la ușile caselor:

*Cinștii creștini prea iubiți,
Voiți ca să ne primiți?
Pentru aceia am îndrăzîit
Și cu magii am venit
Să facem pomenire
Despre-a lui Hristos venire.*

În fiecare casă în seara de ajun în jurul sobei, colinde se înfiripă și vocea gravă a bunicului evocă împrejurările nașterii Fiului Domnului în peștera din Vifleemul Iudeii. În amintirea fiecăruia răsare par'că steaua dela răsărit, care a călăuzit pe cei trei magi până la locul în care Fecioara Maria a născut pe pruncul Isus. În închipuirea noastră se naște imaginea țăștelor sfinte, revedem boii care prin nările lor au încălzit pe noul născut, revedem craii răsăritului îndepărtat ce au venit să i-se închine; Gașpar, Melchior și Baltazar și pe care copiii îi întruchipează astăzi în colindele lor.

Poate nici un popor din lume nu are

datini și obiceiuri de Crăciun mai frumoase și mai expresive, decât acelea pe care le are poporul român. Aceste străvechi obiceiuri, sunt adănc înrădăcinate în sufletul poporului și constituiesc totodată o particularitate specifică a poporului nostru.

Colindele și datinele noastre au contribuit în largă măsură la conservarea credinței strămoșești, a limbii și a tradiției noastre naționale.

Crăciunul ultimilor ani însă a fost întunecat de furia ucigătoare a războiului. Am avut Crăciunuri pline de sânge și de lacrimi. Peste puritatea obiceiurilor și datinilor noastre de Crăciun, s'a așternut o mantie de jale și de întristare.

Crăciunul anilor de război nu a mai fost prilej de bucurie, de veselie, ci a

INTOARCERE

MAMEI MELE

de GEORGE CIUDAN

*Mamă, din tinerețea mea ce-am risipit-o'n lupte
Mi-a mai rămas doar gândul întoarcerii în sat
Și tată, m'am întors, sunt eu copilul tău.*

Sunt ani de-atuncea, mamă, când tu ai blestemat

*Porunca celor mari ce și-au jurat feciorul,
Lăsându-te pustie, cu gându'ntunecat
Cu plăta ostenită și'n inimă cu dorul
Întoarcerii... sunt ani de-atuncea, mamă,
Când în cascada plînsului tu n'aveai
Când n'ai vrut să'nfelegi, să ieși un pic în seamă
Că oamenii is răi și plînsul tău nu-i doare.*

Sunt ani de-atuncea, mamă... nu vreau să-mi amintesc...
*Plîngea ulița toată c'a început bătaia
Și când primul de știre că merg să cătănesc,
Tu-ai suduit pe cei ce-aprinserg vîpăia.*

*De mîine'ncolo, mamă, n'o să întrebi vecinii,
Ce-o fi cu fiul tău pierdut în depărtare,
Că, tată, m'am întors și, uite, și-am smuls spirî
Desnădejților, sădindu-și în priviri lumini de sărbătoare.*

*Plîng clopotele'n sat, e sărbătoare, mamă,
Feciorul tău cel drag s'a întors din lumea mare,
Dece-și mai răstignești privirile'n icoană?
Priveste-ți fiul, mamă, ce și-a lăsat din sânge acuma în bătaia.*

Crăciunul in Uniunea Sovietică

Uniunea Sovietică, libertatea cultelor religioase, este garantată prin constituție. Practicarea oricărui cult religios suferă nici o restrângere.

Libertatea credinței este absolută. Crăciunul, prăsnuirea nașterii fiului Domnului, mișcările populare din Uniunea Sovietică, o sărbătoare aproape în toate condițiile ca și poporul nostru.

Crăciunul în acest an, primul Crăciun după și al victoriei, după lungi și grei de război, este sărbătorit în Uniunea Sovietică cu și mai mult fast, ca și trecut.

Unele de specialitate au pregătit ornamente în cantități neobișnuite. Sase milioane de porcebe s'au fabricat în Uniunea Sovietică în vederea Crăciunului și peste 700 mii de globuri de sticlă colorată.

O parte din aceste ornamente vor simboliza simbolul brad, pomul de Crăciun de proporții neobișnuite din urale. Sărbătoarea a Colonadelor din Moscova, unde fiecare an se serbează într'un cadru solemn pomul de Crăciun.

Urtașă țară a Sovietelor, care a suferit

mai mult, decât oricare țară depe urma cuceririi armatelor naziste și care a lăsat cele mai multe morminte pe câmpurile de bătăie, sărbătorește azi sub semnul păcii și al victoriei definitive, sub scutul datinelor și obiceiurilor străbune, la glasul blând al colindelor marea sărbătoare a înfrângerii popoarelor, Crăciunul.

În milioanele de familii din satele și orașele depe întinsul Urmiului Sovietice, bucuria Crăciunului de astăzi, este întinsecată de lipsa din sânul familiei a celor dragi, care au căzut pentru triumful păcii și înfrângerii între popoare și care nu se mai întorc niciodată.

Sacrificiile acestor martiri ai libertății și al democrației formează temelia de nedruncinat a înțelegerii și înțelegerii depline între popoarele lumii.

În acest Crăciun, recunoștința tuturor acelor care se bucură de condițiile de viață de astăzi, create prin sacrificii și jertfe, se revarsă nemărginită, peste rănilile sângerând încă din suferințele marelor și soțiilor îndurerate, ca o supremă mângâiere.

Ca odinioară, colindătorii vor vesti în colindele lor, nașterea blândului Isus și totodată vor vesti și pacea și înțelegerea pe pământ, cum însuși Mântuitorul a propovăduit-o. (st. l. s.)

— Ia te uită!
Cine o jucat la Loteria de Stat a câștigat.
Joacă cel puțin acum la CL V-a unde se împart câștiguri în valoare de Lei
UN MILIARD

Thompson Comp.-Buc.

UN SAT DIN JUDEȚUL NOSTRU.

Pușcicul prelung, urmat de fluieratul locomotivei, ce se pierdea în mormântala liniște a codrului, prevestește că am ajuns la țintă. Monstrul de fier respiră asurat, pierzând din povară — sunt la Sibiu. Dorința nu este însă pe deplin satisfăcută, drumul trebuie continuat — încă mijlocul — o căruță țărănească, stăpânul căreia mi se adresează cu tonul metalic: „Doriți la Buteni domnule?” „Da” — răspunse-i laconic, vroid parcă să sbor cât mai repede, să străbat câmpul înălbii de promoroacă binecuvântată a iernii.

UN PEISAJ

Nori negri grei vor parcă să-și reverse în contrast mantia albă, care acoperă cu

BUTENI

stăla măiestrie pământul răscolțit cu trandă, dragoste și cinste de plugarul român.

Vîscutul și fiutul tăios al vîntului par să antrenează căli, care pornesc năpraznic pentru a înfrunta vijelia, lăsând în urmă pamii, care mai străjuiesc, ca niște stăpînitori, natura adormită.

Fugarele priveliști își imprimă note de care sufletul omului se simte adânc legat: — rezonanța pe care le trezește ecovorul de nea, frământări de sentimente, ce se concretizează în viața feerică a ter-

nii. — Îmboldul unanim spre ceva — tot mai nobil, curat și înalt.

SPRE BUTENI

La orizont cerni plumburi patronează privești încântătoare. Trecem pe neobservate Crișul Alb, care în vadul său duce tot dorul, dragostea și trista dorință a desmoșteniișilor gliei din Tara Moților. Întălmim caravanele stăpînitorilor Munților Anuseni, cântecul cărora se armonizează cu sorotul apei, alcătuint unisonul naturii fizice și psihice — un stăruie tot. Svirulul ianului, dărzenta, abnegația, bucuria de luptă și sacrifi-

Țăranul erou al muncii de pe ogoare

O priveliște ce încântă ochiul un peisaj ce în structura sa cuprinde natura fizică și prețioasa complectare a naturii spirituale. Aici, în acest mediu s'a zămislit cel mai curat, trainic și dinamic suflet românesc, care și a găsit întru chipare în țăranul plămădit din gila strămoșescului pământ daco-roman.

Aici conștiința este veșnic trează. — omul politic al trecutului n'a putut adormi nutera de veghe, credința în viitorul nedruncinat al poporului, care a format și formează și azi temelchiile de granit pe care se scriu în orienturi noi de viață.

Sub povara unui prezent de luptă țăranul — fidel tradiției — își croște drumul vieții sale, desolec năpraznic obstacolele ce i se întorc zidind un mîine demn al aspirațiilor sale firești. Pornește la munca trudnică a ogorului munca cea mai frumoasă și mai presus de toate munca cea mai cinstită.

Satul Buteni înstrează în chinul cel mai mare desăvârșita armonie socială, altăritmul sovietic este încetent o din gură lozinecă oblauzoșie pasii cetățenilor pașnicii, colaborare sinceră pentru ridicarea țărănimii și refacerea Patriei.

BUTENII ÎN LUMINA ISTORIEI

Faptul istoric asupra existenței acestei comune, se pierde în negura vremurilor. După datele culese, Butenii s'au format prin contopirea orașelului Biken, lângă Crișul Alb, și satul Bucin, fapt întâmplat în anul 1553.

Proprietatea acestei localități aparține familiei nobilului maghiar Losonczy. Comuna depindea de cele fiscale de cotatea Dezna.

clu a lui Horia, Cloșca și Crișan, sunt adânc săpate pe figura moșului. Scărțitul roatelor și omătului închețat îți oferă vesnicul tablou: „...a plecat moșul la țară.”

Suntem pe malul stîng al Crișului Alb. Încă puțin și încă că ne apare fruntașă comună Buteni, situată la o distanță de 5 km. de Sebiș.

Ca așezare, Butenii reprezintă ceva expresiv: caracterul unei minunate regiuni de armonioasă înbinare între deal și sea. Felicitatea înflorită exercită de către diversitatea mediului, dau aspectul monumental acestei așezări.

Casele de peste 100 de ani, care împănăsele comuna, sunt mărturia unei vechi existențe a acestei așezări.

În războiul pentru întregire, Butenii îi găsim în analele istoriei ca o localitate istorică. Aici în luna Aprilie a anului 1919 (Săptămăna patimilor) regimentele 2, 3 și 10 Vânători au atacat pe valea Crișului Alb, înfrîngând trupele imperiale austro-ungare.

Este amintit deasemenea eroicul episod de legendară luptă a Regimentului 2 Vânători, al cărui fulgerător atac a fost condus de maiorul în rezervă Diamandi, — fost ministru al României la Petrograd — zdrobind total pe adversar în această luptă a căzut ca un brav, colonelul Paulian, comandantul Regimentului 3 Vânători împușcat de vrășmasii la podul dela „Valea Mică”, de unde și denumirea comunei „Paulian” care se găsește la câțiva km. de Buteni.

Această comună a jucat un rol administrativ important pe timpul lui Horia, aici era sediul de plăc și primăriei purta denumirea de subprefect. Această situație a durat puțin în anul 1875 când în urma intervenției moșierului Wenckheim, preșura a fost mutată în comuna Sebiș unde primul preșor român a fost: Nicolae Ardelean, care se ține dintr-o vechi și fruntasă familie din Buteni. Pe mîinii din această regiune au trăit istoricele evenimente dela 1784 și 1848. Adăpându-se și participînd efectiv la mișcările sociale din Ardenj au simțit cu toții fiorosul hot, când tribunaul Ion Buteanul își susținea cu demnitate martirajul, s'au zărat de sașia pletoasă din hotarul Ioșelului la tulnina căreia s'au întărit de

afătea ori conștiințele românilor, făcîndu-se legăminte pentru înfăptuirea mărețului principiu: „Libertate”.

Si în luptele care au avut loc în cursul lunii Septembrie a anului 1914, când invazia hortisto-hitleristă a fost găzuită pe malul drept al Crișului Alb de către armatele Sovietice și Române, care și-au lăsat tributul lor în acest episod de luptă. Doi ostași sovietici străjuesc și astăzi cu trupurile lor pămîntul românesc al Butenilor.

Țăranii cinstesc cum se cuvine sacrificiile aduse în lupta pentru România liberă și democratică.

MORMANTUL EROILOR SOVIETICI

GUVERNUL POPORULUI A DAT PAMANT PLUGARILOR DIN BUTENI

Regimul democratic a oferit păturii de jos libertate social-economică, putere de muncă și posibilități demne de trai, prin punerea în aplicare a actului de dreptate națională — Reforma Agrară.

În această regiune aplicarea acestui act a fost deosebit de salutară, deoarece înfînderea pe șes fiind limitată, ea trebuia înmărită în mod echitabil tuturor cetățenilor. Astfel în comuna Buteni s'a expropriat o suprafață de 190 ha, și au fost împroprietăriti 180 de locuitori. De apreciat este munca deosebită de comitetul local de reformă agrară, care a activat înepresabil.

Butenienii sunt oameni buni, pricepuți, buni gospodari, ei au înțeles chemarea

timpurilor și și-au făcut din pământurile lor un altar al muncii și o datorie de onoare, de a-l munci.

Aceasta au dovedit-o cu ocazia însămânțării, satisfăcând prevederile planului de cultură, după cum urmează:

Prevederi: — grâu 770 hectare, s'a realizat — grâu 764 hectare; orz 12 hectare, s'a realizat — orz 7,5 hectare; ogoare 396 hectare, atingându-se un procentaj de 95 la sută.

BOGATII ANIMALE

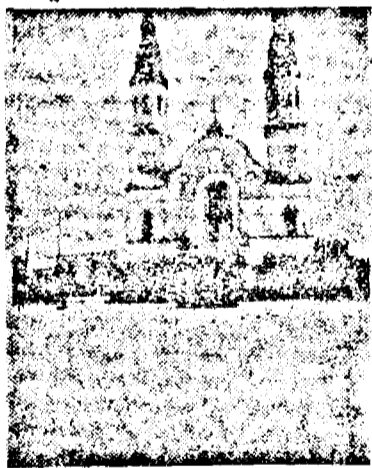
Pe lângă agricultura, o adevărată avuție o formează cele două fabrici de cărămidă, care ajută într-un mod real problema echilibrului. Fără teama de a greși, pot să afirm că în Buteni sunt vitele cele mai frumoase, bine crescute, îngrijite și de rasă aleasă puțând rivaliza cu soiurile existente în străinătate. Cu toată vitregia timpurilor grele de război, cetățenii din Buteni și-au completat stocul de vite, având în prezent: 195 cai, 158 vite cornute, 283 porci și 822 oi. De remarcat că în ultimul timp din cauza lipsei de seranțipastos au murit peste 262 de porci și altele câteva sute de oi din cauza vărșătilui. Cu toate aceste greutăți și pierderi, țărânii, datorită râvnii, de care au dat dovadă și a unei solide conștiințe, au luptat din răspușeri pentru a nu slăbi economia națională, în ce privește capitalul zootehnic.

COOPERATIVA

Viata economică paralizată din trecut a dus la nevoia de a se căuta mijloace cât mai utile și rapide pentru a se proceda la redresarea ei. Locuitorii din Buteni au înțeles acest lucru și s'au înrolat cu toții în frontul antispeculei și antisabotajului, având în mână arma prețioasă: cooperativa. S'a înființat astfel o cooperativă, care este bine susținută și condusă, având până la 1000 de acționari, parte din localitate și o altă parte din comunele vecine. Cerințele sunt încă invers proporționale cu posibilitățile de satisfacere a lor, lipsind articolele textile, de fierărie, sare și petrol.

Pentru valorificarea produsului lapteului există două lăptării.

Un sprijin economic se impune prin înființarea cooperativelor din județul nostru pentru a se stabili un echilibru echilibrat.

BISERICA DIN BUTENI

tablu între producători și consumatori.

Să năzuim deci — la înfăptuirea unei vieți mai ușoare, fericite și prospere, pentru satele noastre.

VIATA SOCIALA A SATULUI

Sub raport social comuna se prezintă bine. Noua concepție democratică este sprijinită în largă măsură de localnici. Putem distinge două aspecte a acestei vieți sănătoase: unul moral și altul social-politic.

Din punct de vedere moral, bisericile: ortodoxă, romano-catolică și baptistă dovedesc că există o adâncă trăire spirituală.

Social-politicul este de asemenea satisfăcut prin organizațiile democratice locale, printre care numărăm: Frontul Plugarilor, în frunte cu plugarul Moșiu Simion, Partidul Social-Democrat, Partidul Comunist Român, iar tineretul este organizat în Tineretul Progresist Plugaresc.

Toți țărânii simpatizează cu organizația Frontului Plugarilor, văzând în ea posibilități sigure de revindicare a drepturilor masei plugarești.

Judecătoria și circumscripția sanitară ridică mult valoarea comunii.

Privită sub aspectul capitalului bio-

logic, comuna numără 2830 suflete, și se simțe o ușoară creștere a excedentului natural al populației, ceea ce denotă că vitalitatea în această regiune este asigurată.

NUMAI 5 LA SUTA ANALFABETI

Sub aspect cultural satul se prezintă în plină fază de dezvoltare; instituțiile școlare contribuie în mod activ la ridicarea nivelului cultural.

Remarcăm activitatea rodnică pe care o desfășoară școala primară, prin cele 5 puțuri didactice și grădinița de copii, care adapostesc în total 226 filii al cetățenilor acestei comune. Frecvența este ridicată, ajungând la procentajul de 85 până la 90 la sută.

Inițiativa Ministerului educației naționale privitor la ridicarea gradului școlii populare, localnicii au tradus-o în fapt, hotărând înființarea unui „Gimnaziu Unic”, care funcționează de la data de 12 Noiembrie a. c., frecvența de 42 elevi. Corpul didactic al școlii, cu

dl. prof. Lupșe Nicolae, directorul școlii, predă partea științifică, dna prof. Gornic Alena partea literară, iar dl. Crucin Vasile partea artistică și decorative.

Un rol deosebit îl are Casa Culturală locală, care adapostește frumoasele producții artistico-culturale, precum și înfrunțile organizațiilor democratice, contribuind la ridicarea maselor populare.

În urma activității laudabile pe care au desfășurat-o dascălii, numărul analfabeților a scăzut sub 5 la sută. Cursurile serale de alfabetizare nu se încheie decât dovedite că nefiind cazul, dascălul este absolut de această muncă.

CRACIUNUL LA BUTENI

Țărânul român, trăit în împrejurări isorice care l-au permis călirea sufletului său în luptele pentru pământ și libertate, așteaptă pregătit praznicul Nașterii Domnului. Pregătirea este de două feluri: o pregătire spirituală prin pu-

rificarea sufletului, pentru că în conștiința lui principiul de: pace, înfrățire între conlocuitorii și dragoste să se înălțase, întru slăvirea Nașterii Mântuitorului.

Partea materială: țărânul prin muncă zi de zi depune pe ogorul Patriei și-a agonisit cele trebuincioase pentru ca și trupul să se bucure în acest praznic al Crăciunului.

Este o notă fericită, când Duhul materiei înfrățite vin să sârbătorească marele eveniment mesianic, propovăduiți în spiritul celor mai largi principii democratice și lămantare de către pedagogul lumii: Isus Hristos.

Buteneni, în prag de sârbătoare, așteaptă venirea Domnului, pacea înfrățirea între popoare, hotărâți să lupte și să muncească din răspușeri pentru această pace și înfrățire în scopul de țară, unde l-a așezat Dumnezeu.

Am regăsit, răscolind corespondența veche, o scrisoare cu data de 24 Decembrie 1942, în care printre altele scriam: „...anul acesta îmi voi petrece ajunul Crăciunului într-un cerc foarte restrâns și miim”.

La începutul ofensivei Armatei Roșii dela Stalingrad, eram ofițer de legătură la Divizia 376 germană, comandată de generalul v. Daniels. Așezat îmi spunea bătrânul în primele zile ale mărșăritului că „gluma asta nu va dura decât câteva zile”. Zămbeam și poartă și îl credeam ucraina plină de încredere a generalului, dacă nu aș fi cunoscut la perieție atât toțta mult superioară a atacului, cât și așez forțele pe care le puneam noi tăvăugului Armatei Roșii.

„Crăciunul îl vei face acasă” — îmi prezicea cu mândrie generalul. Câtă activitate, cât lanatism în credința invincibilității tactice aventuriere concepută de „geniul” Hitler. Zi cu zi pierdeam terenul și eram îngrămădiți spre Stalingrad. Resturi jaunice, hațuți de armeria și aviația sovietică, năveam o clipă de răgaz. Am ajuns astfel la Goncșara. A fost aici cândva un sat. A mai rămas un zid izolat din el, măturie a culturii și civilizației hitleriste. Zidul se profila spre cerul plumburiu, ca un memento al vremurilor ce vor veni și striga: „Răzbușare”.

Mila nemțească ne-a îngăduit să ne fixăm comandamentul într-o margine a Goncșarei, unde ne-am instalat într-un adăpost improvizat din foi de cort. Era ceva. Crivățul tăies ajungea cel puțin filtrat la noi. Cât vedeai cu ochii, pus-tiu, un pusuș alb, floros; zăpada, vânt și pe ici-colo fire telefonice de campanie. Eram ghemuiți în acest adăpost case ofițeri. Tot ce-a mai rămas din Comandamentul Diviziei I-a Cavalerie.

24 Decembrie 1942. Ajunul sârbătorilor Crăciunului. O seară înlășită, frontul necobșnuit de tăcut. M'am urcat pe o înălțime și priveam în jur. Intuieric, străpuns din toate părțile de rachete cari luminau linia de luptă. Din când în când răbubnea o explozie de proiectil.

Ne-am pregătit și noi pentru sârbătoare. Nu știu de unde am primit o crenguță de brad pe care am împodobit-o și noi cu ce aveam: cu stănciolele ambalajelor dela țigări, hârșie colorată, câteva firicele de vată...

Pe mesoara din adăpost se răsina o sticlă de vin furată de nemți din Franța. Căpitanul S., un lășet bucătar, ne-a făcut o surpriză: un tort din pâine cu ceva zahăr și câteva picături de rom. (Mai aveam încă așa ceva).

Așteptam colindătorii. Doream să mai auzim și altceva, afară de urletul proiectilului de artilerie, șueratul bombelor și răpășul mitralierii. Doream liniețe, doream o seară care să nu fie luminată de rachete parășutate. Doream într'adevăr „...pace și între oameni bună învoiere”.

Mă înțerebam, ce căutam noi aici cot la cot cu jefuitorii, incendiătorii, hoardele de ngășitiri hitleriste? De ce trebuia să atragem asupra noastră blestemele așator miș de victime nevinovate? „...Pe pământ pace? Pace? Când?”

Mă înțerebam, dacă prezența noastră aici înseamnă pace? Dacă văduvele, orfanii și invalizii rămași în țară la miș de kilometri, au oare pacea pe care o preamărește cântecul?

Au venit colindătorii. Ostași necășiți înlășii de foame, negrii de fumul înecăcios al cauducurilor arse în adăposturi ca să se încălzească. Ostași buni la suflet, rușinați și ei de cele văzute și trăite în această nenorocită campanie de aventură antonesciană. Au venit să dea un sufleteșebol comandantului lor, care l-a ascultat cu ochii plini de lacrimi.

„O ce veste minunată...” (Care o mai fi și ala veste minunată? Ce-o fi așa?) Apoi: „...pe pământ pace și între oameni bună învoiere”. Nici ei nu credeau în ce cântau.

Nu credeau că e pace. Desminteau aceste cântece frontul, gemetele răniților, distanța și cercul care ne despărțea de cei dragi și mai ales nesiguranta zilei de mâine. Va avea Paștele, dar poate numai acela de care se va îndura moartea albă a pustiurilor în ghetașe sau vreun glonț. Pace în morște.

Mă frământau gândurile acestea. Cântecul se înălțau în noaptea înunecoasă și le ascultam cu repulșă. Erau sfidarea a tot ce e omeneșc. Cântam ca să comitem un șacrilegiu al locuitorilor, străine nouă. Pentru Hitler, pentru Antonescu.

A murit cântecul, au murit a doua zi poate și colindătorii. Zidul singuratic din Goncșara și-a văzut împlinit blestemul. Morșii sârbătorii — copii, bătrâni și femei — dorm înlășii acum.

Acolo nu va mai călca picior străin, și vor sârbători într'adevăr în pace ei sârbătorile lor.

TINERETUL PROGRESIST Scrisoarea de Crăciun a Comitetului Județean Arad al Tineretului Progresist

TINERI SI TINERE, Sârbătorim azi primul Crăciun, după atâția ani de război crunț. Crăciunul, sârbătorearea păcii, este aniversarea adevărată a înfrățirii și iubirii dintre oameni.

La această aniversare, conducătorii Tineretului Progresist își întors privirea asupra maselor de tineri, care așteaptă o viață mai bună, o viață unde ei să nu mai fie periclițați de războaie, străine de interesele lor.

Tineretul a știut să facă față în acest an de luptă și de muncă, îndatoririlor lui și dacă precem în revistă realizările acestui tineret, putem vedea că este demn de rușmele de progresist.

Începând cu brigăzile de reconstrucție, formate din tineri muncitori, care după orele de muncă s'au pus la repararea drumurilor, la curățirea drumăturilor; echipele de șoc pentru ridicarea producției până la școlile de analfabeți și echipele de redresare ale elevilor din școli, înțeregul tineret s'a înregimentat în această uriașă luptă, pentru readărirea economiei și culturale a Patriei.

Urmărind de aproape munca tinerilor, nu putem precu ce vederea, fără a evidenșia în activități care s'au distins deosebit în activitatea lor. Astfel bri-

găde de reconstrucție a tinerilor muncitori din Atelierele CFR, care au muncit la refacerea șoselelor din Str. Trenului și Str. V. Pașubă, prestând și multe ore pentru refacerea internatului lor, merită a fi evidenșiate. La fel echipele de redresare din Liceul Comercial de Băeș, care și-au pus în plan ajutorul reciproc între elevi și s'au pus la muncă pentru reconstrucția laboratoarelor din școală și punerea în funcție a bibliotecilor și muzeelor din oraș. Tinerii din brigada de reconstrucție „Dr. Petru Groza”, recrutați din cartierele orașului, au dat un aport serios în muncile de reparări în fabrica Asșra.

Deja aceste câteva aspecte ale muncii tineretului și din felul cum acest tineret a știut să sargă — mai înainte — în ajutorul copiilor din Valea Jiului, că apoi să pornească acțiunea pentru ajutorarea tineretului școlii, conștius o dovadă vie că tineretul poate fi unit.

În preajma primului Crăciun, sârbătorii în pace, Comitetul Județean al Tineretului Progresist din Arad, urășă SARBATORI FERICITE și SPOR LA MUNCA și pe mai departe, pentru că prin munca și lupta noastră să ajungem la înfrățirea întregului șoc și în țară.

Științele în Uniunea Sovietică

de Ascaniu Crișan președintele ARLUS-ului Arad

Era în anul 1929. Italia își afirmă tot și mult aspirațiile imperialiste. În aceeași înfăptuire a ducelui renaste imperiului roman devenise o idee, iar lumea din anturajul său se răpita de mirajul acestui vis heroic. În această atmosferă de nebunia activă căpitanul Umberto Nobile încerca să justifice pe tarâm științific dreptățile Italiei la stăpânirea Uniunii, pornind faimoasa expediție pentru explorarea Polului Nordic. Rezultatul a fost jalnic. Aeronava neputând să aibă condițiile meteorologice din vremea ploaiei, e nevoită să aterizeze pe o banchiză de gheață. Nobile

cu ortaci săi, robi ai naturii, trăiesc momente de groază. Sfrigatele lor disperate duse de uncele telefoniei fără fir se aud la mari depărțări, dar nimeni nu e în stare să întindă naufragiaților o mână de ajutor. Spectrul morții răzlete de preutindeni, însoțitorii mor pe rând, iar supraviețuitorii se dedau la canibalism pentru a-și lungi firul vieții. Și lași că în momentul când disperarea a ajuns la culme.

Crassini, spărgătorul de gheață rusesc, apare la orizont. Reacțiile expediției sunt salvate. Și astfel, drama Nobile, datorită umanității rusești, ia un sfârșit omeneș.

O ducă de lumină

Acest gest al Rusiei Sovietice a demers pentru mine prilej de profunde exclamări sufletești. Cum se poate, mi spuneam, ca acea Rusie de după războiu, unde, zice-se, orice preocupări ordin mai înalt au dispărut, unde civilizația, datorită revoluției proletare, a căzut cu sute de ani înapoi, să apară deodată echipată cu vase menite să exploreze regiunile geografice, ca o țară frământată de rosturile eterne ale cuceririlor științifice. A fost pentru mine un epilog al unei expediții științifice care de lumină care m'a convertit pe mine la necredinții mele. Am înțeles

așunci că tot ce se afirmă despre Uniunea Sovietică sunt născocirile unor minți bolnave, cari vor cu tot dinadinsul să ne abată atențiunea dela colosul rusesc, pentru a nu bănuți lumea nouă ce se plămădește în interiorul său. Clipele de față când vizează Armașii Roșii a scris cea mai luminoasă pagină în istoria războiului pentru desrobirea omenirii de sub teroarea hitleristă, ne dovedesc cu prisosință, cece dușmanii progresului au avut tot interesul să ascundă lumii această viziune nouă care pulsează astăzi puternic dela un capăt până la celălalt al conținutului U. R. S. S.

Rolul Academiei de Științe din Moscova

Știința în Rusia Sovietică e polarizată în jurul Academiei de Științe din Moscova. Această înaltă instituție de cultură are o vechime de 220 ani, dar înaintarea ei de astăzi, de-a fi cu adevărat o cuceritoare științelor sub toate aspectele ei, are un trecut abia de un sfert de veac. Căci Academia de Științe în Rusia a fost înființată de Petru cel Mare, fondatorul imperiului stat rus, a fost o creație revoluționară, o copie a instituțiilor de acest fel din Apus, prin care marele reformator al Rusiei moscovite, el însuși membru al Academiei de Științe din Paris, voia să-și înlocuiască imperiul în linia marșului civilizației ale lumii. El își dădea seama că perfect de bine seama de foloasele care pot să rezulte pentru prosperitatea țării din crearea unui corp select de savanți, din răspândirea științei în părțile largi ale poporului. Totuși, urmașii săi n'au înțeles bunele intenții ale acestui cărtăreț, Academia sfârșind prin a fi o colecție de savanți improvizați, incapabili de muncă creatoare și refractari față de orice tendință menită a îmbărbăta manifestările originale ale gândirii științifice indigene.

Este adevărat că savanți mari a avut Rusia și înainte de înființarea statului sovietic. Un Mendeleev, creatorul sistemului periodic al elementelor, care a deschis drumul pătrunderii în sfera intimă a materiei, un Lobacevski, întemeietorul Geometriei abelciuce, care în teoria relativității generale a primit o splendidă aplicare, un Mečnikov biolog de marcă, un Secenov, fiziolog vestit, un Jucovski, creator al aerodinamicii, și mulți alții erau cunoscuți pretutindeni în Apus, bucurându-se de o reputație la fel cu cea mai mare savanți ai lumii. Dar aceștia n'au putut pătrunde în Academia. Mediocritățile lingvistice față de Curte, cocoțate pe foștile de academician au căluzit să se coalizeze ordicâte ori era vorba că o minte mai rășărită să treacă pragul Academiei.

Cătorul Academiei — Vladimir Ilci Lenin

Organizația de astăzi și-a primit o Academie de Științe din Moscova abia după revoluție, iar cătorul transformării ei a fost tot Vladimir Ilci Lenin, marele cător al Rusiei moderne, ale căru preocupări convergeau toate spre un singur obiectiv: înălțarea Rusiei spre culmile la care o lădrițesc bogățiile naturale ale pământului și virtualitățile multiple ale sufletului rusesc.

După părerea lui, o academie de știință nu poate să cultive știința numai de dragul științei, ci trebuie să se încadreze în marea angrenaj al opinierilor cari urmăresc ridicarea economică a unei țări. Academia de Științe — spune Lenin în Schița planului de lucrări tehnico-științifice, întocmit de dânsul în Aprilie 1918, care stă la baza marilor inovațiuni prin care avea să treacă în curând acest mare șantier al științei ruse — trebuie să crească în lărgime și în adâncime, să se ocupe de toate problemele care apar în viața științifică și să fie un mijloc de legătură între știință și viața socială.

se — trebuie să crească o serie de comisii de specialiști cu menirea de a alcătui cât mai urgent planul de reorganizare industrială și de ridicare economică a Rusiei. Acest plan trebuie să cuprindă distribuția rațională a industriei în Rusia, înându-se seamă de apropierea materiei prime și de posibilitățile ce există de-a se pierda cât mai puțin muncă în procesul trecerii dela prelucrarea materiei prime, la toate etapele ulterioare de prelucrare a semifabricatelor, până la scoaterea producției finale. Acordarea unei atențiuni deosebite electrificării industriei și transportului, precum și folosirea electrificării în agricultură. Utilizarea combusibililor de-a doua mână (turba și speciile mai proaste de cărbune) astfel, ca pentru producerea energiei electrice să se cheltuiască cât mai puțin cu extracția și transportul combustibilului...

Știința în slujba onorului

Acest succint proiect al marelui reformator trecează în lărgi mari cadrele în care trebuie să se desvolze în viitor Academia de Științe. Aceasta nu poate rănițea un loc de retragere onorabilă, o comisie de experți, care decerne premii, ci trebuie să devină un cadru al muncii încordate, menită a rezolvi toate problemele ce agită guvernul sovietic și creșcându-l în industrie.

El trebuie să lucreze în favoarea poporului, să stea în slujba poporului, să devină rostul de academicianul Komarov, la împlinirea unui sfert

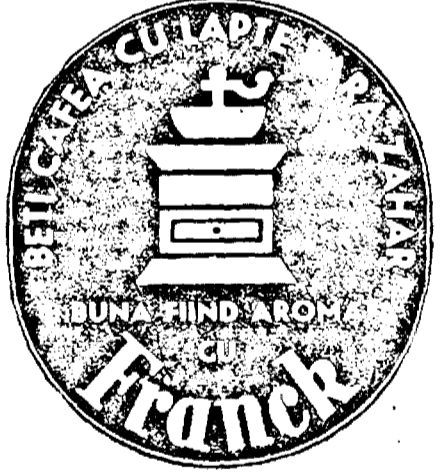
de veac dela înființarea Academiei de Științe a U. R. S. S.-ului, și pe 'ndelete, marea schimbare la față s'a produs. Academia de Științe devine un organ indispensabil al noii republici, știința sovietică debarasată de piedicile misticismului, se așază în înregime pe grământul ferm al materialismului dialectic, încadrându-se armonios în concepția generală a statului sovietic. Atașată Consiliului Comisarilor Poporului din U. R. S. S. Academia, care în trecut nu avea nici o legătură cu nevoile directe și practice ale economiei naționale, devine acum un vast

Totul...

depinde de tratament și e deci important: ca înainte de întrebunțare să păstrăm ermetic închise boabele nerășnite de cafea veritabilă; tot astfel și pachetele perfect ambalate de cafea de malț Kneipp; cana să fie bine infierbântată sau perfect uscată; apa să fie proaspătă, nestătută și mai cu seamă ingredientul să fie cel nimerit... Franck.

Fericiți toți acei, cărora cerul le-a hărăzit talentul gustării din plin, adică acea stimă necondiționată pentru toate darurile naturii, talent complectat cu liniștea sufletească de a întâmpina cu voie bună, departe de orice lăcomie și sbucium înfrigurat, chiar și un lucru mic și modest, considerându-l o dănie prețioasă.

laboratoriu în care tot ce are conținutul rusesc mai select sub raportul științific, își că tributul său neprecuțit la ridicarea economică, la consolidarea definitivă a noii societăți. Academia de Științe se transformă radical, abandonând structura antebelică ce imita slugarnicii instituțiile similare din Apus, cu sistemul de-a se lucra izolat fără un plan marit a îngruma toate preocupările științifice spre obiective bine definite.

Unde în trecut, Academia număra în total 3 secții: istorică, de limbă și științifică, cu foarte modeste instituții de cercetări științifice, în prezent ea se compune din 8 secții: secția științelor fizico-matematice, a științelor chimice, geologice-geografice, biologice, a științelor tehnice, istorie și filosofie, economie și drept, limbă și literatură, cu 76 instituții, 11 mari laboratorii speciale, 42 stațiuni, 6 observatoare și 74 muzee. Unde în trecut numărul academicienilor era limitat, astăzi ea își deschide larg porțile

tuturor savanților, care au adus un aport la marea operă de redresare a Uniunii Sovietice. Căci obiectivul principal al Academiei de Științe din U. R. S. S. acesta e:

să mărească pe cât posibil producția energiei, extragerea materiei prime minerale, vegetale și animale, să perfecționeze procesele tehnologice în industrie, să organizeze muncă și viața individului.

Spre acest scop s'a creat instituții de cercetare a solului și s'a dat o dezvoltare amplă instituțiilor de chimie și de științe fizico-matematice, iar micul laborator al academicianului Pavlov s'a transformat într'un institut special de fiziologie, cu o întinsă rețea de laboratoare și stațiuni. Și tot în vederea acestui vast program de realizare a luat ființă Institutul hidrologic și cel al radiului, precum și marea stațiune biologică dela Sevastopol.

(Continuăm)

O complectare la rechizitoriile procesului din Nürnberg

Ce desvăluie „Le Livre Jaune Français, Documents diplomatiques 1938/1939”

Reportaj documentar de BOGDAN LOAN

Marele proces și principalilor criminali de războiu dela Nürnberg este în plină desfășurare. Acuzatorii publici ai celor patru mari națiuni prezintă tot mai multe documente despre crimele premeditate și stabilite după un plan bine determinat de către conducătorii nazisti.

Diferitele documente care au fost găsite de către trupele aliate în înaintarea lor pe teritoriul fostului Reich german, ascunse în diferite arhive secrete, în peșteri, în coridoare subterane anume construite aduc la iveală netăgăduitul fapt că politica nazistilor a premeditat în mod științific toate crimele oribile pe care trupele SS și cele ale Wehrmachtului le-au săvârșit pe teritoriile țărilor cotoprite.

Războiul, în toată cruzimea lui, cu măceluri oribile, cu lagăre de exterminare, cu deportări în mase, cu ucidere de copii mici, de mame și bolnavi, a fost

purtat după un plan dinainte stabilit de către partidul nazist, Goebbels și conducătorii forțelor armate.

Toate documentele scot la iveală că întreaga conducere a Germaniei naziste constituia o singură unitate în ceea ce privește planurile războiului de jaf și a fărâdeleșilor contra popoarelor care au fost invadate și asuprite timp de mai mulți ani.

În cadrul acestui articol aș dori să aduc o mică complectare marelui proces dela Nürnberg și să prezint citirilor noastre câteva documente oficiale din Cartea Galbenă Franceză care a apărut în anul 1939, după izbucnirea războiului.

Astfel: În raportul trimis d-lui Georges Bonnet, care a fost în acel timp ministru de externe al Franței, dl. Coulondre, ambasadorul Franței la Berlin, scrie la data de 1 Iunie 1939 următoarele:

Un document istoric din Cartea Galbenă Franceză

„În cercurile înalte conducătoare se știe că în cazul în care ar izbucni un conflict armat cu Polonia din cauza Danzigului, acesta ar avea ca urmare un război general.

„Führerul a pus întrebarea generalilor Keitel, șeful său de Stat Major și Brauchitsch, comandantul șef al armatei, dacă în condițiile actuale un conflict armat general s'ar termina în favoarea Germaniei? Ambii generali au dispus cazul, dacă Uniunea Sovietică ar rămâne sau nu în afara conflictului.

„Luând primul caz (deci dacă Germania n'ar trebui să lupte și contra Uniunii Sovietice), generalul Keitel a răspuns „da”, iar generalul Brauchitsch (a cărui părere are mai multă valoare, a răspuns „probabil”.

„Aștă anul, cât și celălalt au declarat că în cazul, când Germania ar trebui să lupte contra Uniunii Sovietice, ea ar avea puține șanse de a câștiga războiul”.

... Și Hitler pregătește totuși și războiul contra Uniunii Sovietice

Acest raport a apărut la pagina 180 a Cărții Galbene Franceze, purtând numărul 132.

Din acest raport al ambasadorului Coulondre se poate vedea că cercurile conducătoare din Germania, atât cele politice cât și cele militare, și-au dat perfect de bine seama că în cazul unui conflict între Polonia și Germania, războiul ar lua un caracter general.

Sfincicii cei mai intimi ai lui Hitler, cum era de exemplu și generalul Keitel, au fost pentru războiul chiar și în cazul conflictului general și l'înconjurau pe acesta să pornească atacul. Nu chiar astfel a fost cazul cu generalul Brauchitsch, care fiind un militar priceput, a văzut că situația poate deveni critică pentru Germania în cazul acestui conflict.

Un fapt este semnificativ însă că fiecare general, chiar și cel mai fanatic nazist, și-a dat seama că Germania nu poate câștiga războiul, dacă intră în conflict cu Uniunea Sovietică.

Cu toate acestea, Hitler pregătea agre-

sunea și contra Uniunii Sovietice din anul 1940 cu cea mai mare minuțiozitate.

Nazistii, îmbătați de victoriile repurtate în Polonia și Vestul Europei, voiau să cucerească întreaga lume și crezându-se invincibili, nu mai țineau cont de puterea militară și morală a Uniunii Sovietice.

Particularitatea tuturor atacurilor germane împotriva diferitelor țări din Europa, era perfidia. Din multe documente, care sunt prezentate la procesul dela Nürnberg, a fost înfățișat un document din Decembrie 1940, în care șeful Statului Major al armatei, generalul Halder, raportează despre operațiunile planuite în Estul Europei. La început generalul se oprește asupra factorilor geografici. El arată că principalele centre ale industriei de războiu sovietice se găsesc în Ucraina, în regiunea Moscovei, Leningradului și bazinul Donului.

Hitler a fost de acord cu planul prezentat de către Halder și a adoptat următoarele:

Concretizarea planurilor

„Scopul principal este să prevenim posibilitatea unei retrageri ruse ca un front înreg. Ofensiva va începe, când va fi deslănțuită, trebuie să continue fără încetare până ce forțele aeriene ruse nu vor fi în stare să atace teritoriul imperiului german, iar pe de altă parte forțele aeriene germane vor avea posibilitatea să efectueze raiduri cu scopul de a distruge regiunile in-

dustriale de războiu ruse. Astfel am fi în măsură să distrugem armata rusă și să împiedicăm renașterea ei. Prima lovitură trebuie să fie executată în așa mod, încât să fie posibilă nimicirea de formațiuni mari ale inamicului. Aceste lovituri trebuie să fie date prin surprindere și foarte importante este ca rușii să nu ocupe din nou pozițiuni în spatele frontului”.

Soldați germani în România

Din acest document reiese evident că planurile agresive au fost planuite în amănunt încă în anul 1940 și s'a precizat că atacul trebuie declanșat prin surprindere, adică fără nici un fel de declarație de războiu sau invocare de motive pentru a provoca conflict.

După cum este cunoscut, atacul din zorii zilei de 22 Iunie 1941 a fost des-

Fapt însă este că acesta a fost un simplu pretext, planurile de agresiune germane fiind pregătite cu un an înainte.

În toamna anului 1940, pe timpul când Antonescu era susținut de legionari, aflându-se cu aceștia în cea mai perfectă cărdășie, au început să apară primii soldați germani la noi în țară, strecurându-se prin Curtici și Arad și care veneau sub pretextul că sunt trupe de instrucție. — fiecare Român cu vederi mai largi a știut că se pregătește ceva. Mai târziu aceia care veneau din Moldova, ne dădeau de veste că acolo Germanii sunt „câtă frunză, câtă iarbă” și

face mari pregătiri de războiu. Era evident că aceste pregătiri se făceau pentru a ataca Uniunea Sovietică.

Posturile de radio aflate comunicau la fiecare zi că trupe germane sunt debarcate în Finlanda și se îndreaptă spre granița sovietică.

Despre felul cum camuflau nemții intențiile lor și cum anumite personalități politice din toată lumea au fost induse în eroare, ne poate da o imagine, un alt document apărut în Cartea Galbenă Franceză și care este un raport al ambasadorului Coulondre, adresat ministrului de externe Bonnet:

D. Coulondre raportează în Decembrie 1938 despre planurile germane în Est și Sud-Est

„Convențiile pe care Excelența Voastră le-a avut cu ministrul afacerilor străine al Reichului, v'au permis de a lua nota de pozițiile guvernului german în privința principalelor probleme politice actuale. Poate este bine, totuși, ca să vă fac cunoscut impresiile, pe care le-am avut cu prilejul primului contact cu cercurile nemțești.

1. Stabilirea unor raporturi bune cu Franța răspunde acum în Germania unei dorințe generale.

„Ce privește „Partidul”, e clar că acesta vroia în esență acordul cu Franța pentru a se acoperi la Vest în vederea unor acțiuni de altă direcție.

2. Voința de expansiune în Est îmi pare tot așa de sigură din partea celui de al 3-lea Reich ca și renunțarea, cel puțin acum, la orice cucerire în Vest. Prima parte din programul d-lui Hitler, încadrarea a tot ce e nemțesc în Reich, s'a executat în întregime sa: acum sună ora „spațiului vital”. Insistența cu care s'a precizat că „din partea Franței” Germania nu revindică nimic, ajungea să mă lămurască.

Dar toată lumea, cu excepția d-lui Hitler, ne-a vorbit, sub discreite for-

me și cu imprecizie voită, de necesitățile de expansiune ale Germaniei în Europa Orientală. Dl. von Ribbentrop vorbea de „căutarea de zone de influență în Est și Sud-Est”, dl. mareșol Göring vorbea de „o strălucire economică în Sud-Est”.

5. Situația internă, chiar în sânul partidului, pare de altminteri destul de încordată. Persoane bine informate cred a vedea reapărând semnele ce anunță turburări interne în cel de al III-lea Reich: Neliniștea populației, o teamă generală, creșterea indignării față de regim de pe urma pogromurilor evreiești în rândurile funcționarilor, ofițerilor, membrilor de partid, într'un cuvânt atmosfera de furună. Tensiunea între principalii colaboratori ai Führerului a sporit, dl. Himmler, de pildă a încercat să împace pe mareșalul Göring și dl. von Ribbentrop.

Sunt de prea puțin timp la Berlin pentru a-mi putea face o părere asupra acestui ultim punct (situația internă).

E foarte posibil ca Führerul să vadă în campania din Ucraina, pe lângă alte avantaje, prilejul de a distinge atenția poporului său de la dificultățile interne care cresc în mod amenințător”.

Un pretext: Danzig

Din acest document reiese evident că nazistii au știut să camufleze bine intențiile lor pe care le aveau față de Franța, simulând parcă toată atenția lor ar fi îndreptată numai înspre Est. De fapt însă Hitler, după cum s'a putut stabili și din paginile „Mein Kampf”-ului, voia să cucerească toată lumea și purta o ură sălbatică pentru Franța pe care voia să o nimicască.

Cercurilor reacționare și chiar celor guvernamentale, care se găseau în acelea timpuri la cârma Franței, în frunte cu Daladier, unul dintre făuritorii Münchenului, le-a convenit înțepnia manifestată de Germania de a se extinde spre Est, izolând astfel Uniunea Sovietică de Europa.

Hitler însă la un moment dat, când a văzut că pentru el este mult mai favorabil să atace întâi țările din Apus, a călcat dintr'o singură lovitură Franța, Belgia, Olanda, Danemarca și Norvegia.

Dela venirea la putere a nazistilor, Germania se pregătea de război în mod febril și în vara anului 1939, toate pregătirile erau terminate, iar formidabila mașină de războiu germană, mecanizată și înzestrată cu toate cele necesare, era gata de atac. Hitler și clica lui treburului să găsească un motiv pentru a declanșa acest războiu. După cum am arătat mai sus, întreaga conducere a Germaniei și-a că declarat că declarația de războiu în orice parte a continentului va duce la un războiu general, însă

acest fapt nu l-a mai oprit pe Hitler. El știa că țările din Europa nu sunt înarmate și spera să termine cu fiecare pe rând și astfel să câștige partida. Poate acest plan ar fi reușit, dacă nu s'ar fi declanșat atacul mișeleșc contra Uniunii Sovietice care a întors soarta războiului în favoarea aliaților.

Că Hitler a plănuț războiul criminal și pretextul a fost Danzigul și că rezolvarea acestui conflict diplomatic, nazistii n'au căuțat-o pe cale pașnică, se poate vedea din raportul No. 261 din Cartea Galbenă Franceză, trimis din Berlin la 27 August 1939 de către ambasadorul Coulondre către ministrul de externe Bonnet și care are următorul conținut:

Fabrica de mașini și roți dintate
Edmund
Hendi
 1108
 Arad, Str. Mărășești 46

Hitler isi da pe fata intentiile criminale in fata ambasadorului Cou'ondre

„Sun' trist de a raporta Excelenței Voastre că propunerea d-lui președinte de la Berlin nu a fost primită de cancelarul Hitler. Timp de 40 minute am comentat scrisoarea mîscătoare a Președintelui de Consiliu. Am spus totul ce înima mea de om și de Francez putea să-mi inspire, pentru a-l face pe Cancelarul Hitler să accepte o supremă încercare de a reglementa, în mod pașnic, chestiunea Danzigului. L-am conjurat în fața istoriei, în numele umanității, de a nu scăpa această ultimă șansă. Pentru liniștea conștiinței sale, l-am rugat să nu facă să curgă sânge, sângelui soldaților, precum și al femeilor și al copiilor înainte de a se fi convins că acest lucru nu putea fi evitat. L-am pus în fața răspunderii teribile pe care și-o asună față de civilizația occidentală. I-am spus că oamenii ce se tem de el, s'ar mira poate, dar mamele l-ar binecuvînta.

„Poate l-am mișcat, dar nu l-am schimbat hotărîrea, care a fost luată. Dl. Hitler, după ce a citit scrisoarea președintelui, exprimându-și conștientă derogația pentru nobilele gânduri pe care le conținea, mi-a spus că de când Polonia avea garanția Angliei, înzadar vrei să o aduci la o înțelegere sîmțoasă a situației. Ea (Polonia) a adoptat poziția unei rezistențe bolnăvicioase. Ea știe că această ducă la sinucidere, dar spune că datorită sprijinului Franței și Angliei va putea face față.

„El adaugă că lucrurile au mers prea departe. Nici o țară, care ține la onoarea sa, nu ar putea să tolereze provocările polonezilor. Franța în locul Germaniei, făcea de mult războiu. Fără îndoielă, sunt câțiva oameni rezonabili în Varsovia, dar elice militară a acestei țări barbare este acum deșănțată. Guvernul central nu mai este stăpîn pe situație.

Este înuțit — mi-a răspuns dl. Hitler. Polonia nu va ceda Danzigul, ori eu vreau ca Danzigul înca să revie în Reich, al cărui port este”.

Ce rol atribuiau hitleriştili României

Hitler n'a voit deloc ca problema Danzigului să fie rezolvată pe cale pașnică. După cum a declarat, era inutilă orice discuție.

Atacul a fost declanșat și cu această intenție de a începe cel de al doilea războiu mondial, care a durat 6 ani și a fost cel mai distrugător războiu din istoria omenirii.

În ceea ce privește „provocările” Poloniei, la procesul de la Nürnberg s'a stabilit pe bază de documente că Hitler s'a folosit de nemulțumirile în soldații polonezi pentru a produce simulacrul unor incidente de frontieră.

După Polonia, precum se știe, a urmat invadarea Franței, Belgiei, Olandei, Norvegiei, Iugoslaviei, Greciei și Uniunii Sovietice.

În planul diabolic de cucerire a Europei, Hitler a prevăzut și pentru România un rol nu puțin important. În discursul ținut la 22 August 1939, în fața comandanților forțelor armate, Hitler s'a exprimat asupra țării noastre.

„România — spunea el — este un oraș vîscibil. Ea este amenințată de Ungaria și Bulgaria”.

La un an după aceea, Ribbentrop hotărî la Viena ca Ardealul de Nord să fie dat Ungariei lui Horthy. Si s'au găsit destul trădători cari l-au ajutat pe nemulțumirile să meargă mai departe pe drumul cuceririi țării. Așa s'a ajuns că, în planul Barbarosa, României i se atribuie să lupte în războiul antisovietic.

„La flancurile operațiunilor noastre se poate conta pe participarea activă a României și Finlandei în războiul contra Rusiei Sovietice.”

Si mai departe: „Sarcina României în colaborare cu armatele germane va fi de a fixa forțele adversarului, cari stau în față ei. Mai târziu ea va trebui să dea ajutor în spațiile frontului”.

Mai clar nu se puteau preciza rolul și sarcinile României.

Poporul român se prezintă ca acuzator

Conform acestui plan a fost jefuită și țara noastră.

Operațiunea de jaf și secătura a României a fost efectuată cu metode dintre cele mai rafinate, cea mai mare parte sub forma de „exporturi” a căror contravaloare economia națională a României niciodată nu a primit-o. Agenții din țară ai lui Hitler, legionarii, antonesștii și colaboraționiștii de toate soiurile au lucrat mîna în mîna cu acești jefuitori ai țării.

Poporul român trebuie să sufere și astăzi pe urma blestematei cîrdășii cu Germania hitleristă.

Lipsurile pe care le îndurăm și astăzi, sunt, în primul rînd, urmările pe plan românesc ale faptului că Hitler a putut să treacă la înfățișarea criminelor sale planuri de agresiune și asupra.

Deci, la procesul de la Nürnberg, pe

lîngă celelalte popoare doritoare de justiție și pace, se prezintă ca acuzator și poporul român, cerînd și el pedepsa capitală pentru acei care au pricinuit tragedia colectivă a anilor din urmă. Mărele suferințe, impilare și jaf, ridicînd crimă și omorul la rangul politice de Stat.

In noaptea de Crăciun

de Gh. Stănescu

Parcă a încetat și crivățul de a mai răscoli zăpada de afară... și e atîta liniște în casă! Pustiul singurătății și-a desfiut orîpile ce îmi ating inima, sufletul... Îi simt cum mă strînge cu patimă par'că prelungindu-se apoi dealungul pereților camerei mute.

Murînd pălpăesc ultimele vîescuri, în soba sărăcoacășă...

Sunt singur și niciun zgomot nu tulbură tăcerea ce mă învalue în camera pe care am măsurat-o în lung și lat, și'n care n'am aflat decît liniște, pustiul și amintiri, ce bat la poarta sufletului, spre a-și lua avînt de acolo din colțșorul unde au fost adunate zi cu zi, clipă cu clipă.

Cît e de rău să fii singur... singur într-o lume pe care nu te poți obișnui să o faci prietenă!

De ce durerea e mai presus de puținele și rarele bucurii ce oferă viața? De ce dureroase amintiri dau năvală în bietul „mine”? O, sirguțate, de ce pe aripile tale nu aduci din așerele nemuritoare peste sufletul meu uitarea, ca o liniște eternă!

E noaptea de Crăciun. E noaptea sfîntă a nașterii lui Isus de acum 1900 și mai bine de ani. Acciași noaptea, — poate ca aceasta — deasupra unui pămînt ce

poartă atîtea dureri, atîta jale și suferință, atîtea tragedii umane...

De departe aud colindători, vestind lumii divinul eveniment întîmplat într-o țară de vite a orășelului Betleem... Și, cum stau și ascultă lauda dusă celui care și el s'a născut în suierințele și amarăciunile pămînetești pradă gândurilor, mă las olosit pe un scaun cu capul izemat pe o mîna.

O perdea mi se lasă peste priviri, iar sufletul meu îl simt cum se destramă în particule difuze, care umplu odaia de viață, de veselie, de poezie sublimă...

E tot în noaptea de Crăciun... o lumină prinoitoare, dă notă veselă pereților, mobilele iau o înălțare de lux prietenos, și în salonul spațios sub candelabru ferice luminat, zâmbește încercat de bunățate bradul verde, sub care se ascunde darnicul Moș Crăciun...

Un braț drăgălaș îmi inconjoară gâtul, o mîna micuță se prinde de a meu și mă simt condus pînă la pătuțul micului și dragului meu copil, care tu însuși sufletește nevinovăție îmi arată perna sub care va ascunde buunul și milosul Moș Crăciun, darul copiilor cuminți. Alături de mine în cea mai caldă și desăvîrșită blîndețe, doi ochi albaștri plini de bunățate privesc și ei în lacrimi de bucurie la mica făptură în care ne vedem eu și ea...

Dar... Jocul nemilos al soartei! Tablourile se schimbă decorurile cad... casa e cernită și fețe întristate depun cu pietate flori proaspete pe un mormînt abia deschis.

Perdeaua se ridică și în palida lumină ce am aprins sub icoana Sfîntei Fecioare, celii mi sunt fixați pe două portrete de pe biroul prăfuit...

În juru-mi e liniște apăsătoare... În suflet e durere cu lacrimi ce și-au secat izvorul.

Rînduri pentru mamele îndurerate

de George Ciudan

Cînd roștești cuvîntul mamă, parcă ai vrea să spui mai mult decît ceace are în sine și vorba aceasta. Te se frîmîntă în simțiri un simbol sfînt.

Si vorba aceasta o glăsuiesc cu toții, dela impleticitul picioarelor, pînă în adînci bătrînețe, dela pășirea leagănului, pînă la sfîrșit de viață.

Nici nu ne dăm seama, cîm în viață sunt unele cuvînte al căror mîez supraviețuiesc. Si chiar dac' nu ne-au fost dragi cuvintele acele, pentru că ne-au ne-călit vreodată, totuși nu le puțim izgoni din ascunzătorii ființei noastre.

Așa e și cu vorba asta simplă și drăgostoasă, MAMA.

E'n conștiința țuțuror și nu poate să o elimine nicio poruncă, ori de unde ar veni ea. Hoțul, criminalul, negatul, prostituata, ultimile deziderate din ceea ce se numește om rău, nu pot să omore în ultima luciditate și strigare a conștiinței simbolul moral al cuvîntului MAMA.

Meritul mamei nu e cel pe care ti confirmă în genere expresia oblanuită, în ațtea rînduri: să-ți iubești mama, pentru că te-a adus pe lume!

Si la auzul acestui îndemn, ne înmulțim sufletul.

Vie în are legile și proscrisile ei, mai mult sau mai puțin bune sau rele. Mama însă, pentru fiul ei, n'are nici lege, nici proscris. Mama știe să-și iubească fiul cu adevărat. Sacrificiile mamei pentru dragostea ce o poartă copilului nu cunosc limite. Si toate mamele iubesc la fel. Impărăteasa, cît și cerșetorea sunt mame devotate.

Rostul mamei în viața noastră a fost singura lumină ce n'a puțut-o să lingo niciun viscol.

În ultimul an al înțelegerii războinice a fost cea mai grea lovitură suferită pentru mame.

Feciorii poporului român au trebuit să asculte și ei chemarea glasului de mărșă: războiul. Si-au sruțat mamele, le-au mîngăiat păsurile și neajunsurile bătrîneții, — și au apucat pușca.

„Sun' cinci ani de atunci... și oate din mame nu și-au mai văzut feciorii.

Au trăit cu nădejdea că soarta, poate, o să-l scape din iureșul gloanțelor, — că vezi, așa o omul, cu o soartă, care se împlineste oriunde-al fi de care nu te poți ascunde, — poate o să-l ferească Dumnezeu și odată o să se trezească cu el pe neașteptate, în pragul porții. Si a făcut mult această înșeninare ascunsă în deștin. A fost cel mai puternic stălp care a proptit credința. Si au căușat bițele mame să înțeleagă cumva că și războiul e un destin, pe care nu-l poate înștura nimenea; n'au vrut să știe, să știe, că războiul are legile lui dure, care nu ascultă de rugăminti și de îndulcări, nici de sărăcie celor mulți și nici de rugile mamei înșeninate la icoană.

Au trecut ani, țeri, veri și praznice mari și mamele sătețean zadarnic. Pe atunci, feciorii lor erau prin stepele Rusiei, unde l-au trimis trădătorii poporului nostru. Bătrînii, trăind în nesiguranța zilei de mîine, stăpînite de dorul revederii feciorilor plecați în depărtări și-au țesut în credință nădejdea că odată, pe neașteptate, se vor țezi în văzra casei cu dragii lor feciori.

Crăciun, praznic sfînt și mare.

Pacea.

Si în pînă asta săglăsuiesc bucuriile și durerile. O parte din feciorii plecați la luptă s'au întors. Alțora le-au rămas osemintele în stepe, munți, prăpăști. Au rămas în depărtări pentru totdeauna. Si mamele și sătețean... și știu că nu se mai întorc.

Pe masa săracă colcă alb, căștigat cu atîta trudă, așteaptă pe cel ce au părăsit casa de multă vreme. Si nu mînăncă nimc din colca. Mamele se hrănesc cu lacrimi.

Colindători — la poartă — preamă resc minunea dămnezeloasă. Colocal alb, ce așteaptă zadarnic sosirea celor plecați, e luat de pe rușă săracă. Si sruțat bătrînele mame și l dau colindătorilor pentru pomana feciorilor ce nu se mai întorc.

MOCUȚA GHEORGHE
cioror
Arad, Strada Brătianu 9

Proprietarul
Barului
„Arizona”
dorește clientelei Sărbători
fericite

Instalator și tinichigiu
Krausz Zoltán
Arad, Str. Dr. Petran 2
Execută lucruri din bronz
repede și precis.

INAINTE SA REFACEM ROMANIA

In timp ce industria noastra lupta cu lipsa de combustibil

Intreaga câmpie dela Timisoara până la Arad are în subsol zăcăminte de gaz metan

Un interesant comunicat al ministrului minelor și al petrolului
d. TUDOR IONESCU

— Ce s'a descoperit în urma jocului nevinovat al unor copilași din Pecica — întreaga industrie din Arad, chiar întreaga populație s'ar putea folosi exclusiv de combustibilul gaz metan — Spre o dezvoltare industrială a Aradului — Rolul inițiativei particulare —

Reportaj de Tneo Tânase

Una dintre cele mai grele probleme pentru populația orașului Arad și pentru populația întregului județ acum, în toată iernul este aprovizionarea cu lemn. Rezolvarea ei e cu atât mai grea, cu cât ne izm de greutatea de transport din ce în ce mai mari. Vina acestor greutăți — credem că nu trebuie să mai accentuăm — este războiul nejust și cel ce ne-au trădit în el.

Dar nu numai populația — și mai ales cea nevoiașă — are de luptat cu greutățile lipsei de combustibil. Chiar întreprinderile noastre industriale au în fața lor această problemă. Un caz elocvent și simțit de noi este și reușirea consumului de curent electric rezultat din lipsa de cărbuni. Producția altor întreprinderi, ca Astra și altele mai mici este deasemeri amenințată din cauza lipsei de combustibil.

Toluși noi trebuie să luptăm pentru ca producția să nu scadă sub nici un motiv. Tara trebuie refăcută și aceasta o putem face numai și numai prin majorarea producției.

industrială a orașului Arad. Putem lua exemplul dela micul oraș Medias — și multe alte orașe — care datorită gazului metan, în ultimul timp au ajuns la o dezvoltare industrială excepțională. Astăzi orașul Medias are fabrici de produse chimice, de sticlărie, oiment, textile, etc. care folosesc pentru forța motrică acest combustibil ideal — încheie dl. inginer Vlad.

Subsolul câmpiei dintre Arad și Timisoara conține mari zăcăminte de gaz metan

Tocmai când întreprinderile noastre și întreaga populație din Arad se sbat cu greutățile rezultate din lipsa de combustibil, înregistrăm următoarea știre:

„Intreaga câmpie dela Timisoara până în întreg județul Arad are în subsol nenumărate izvoare de gaz metan”

Nu este un șvon. Este o informație

primită dela Ministerul Minelor și Petrolului, rezultat din mai multe cercetări. Pentru a vă putea da seama că într'adevăr subsolul județului nostru conține zăcăminte de gaz metan, reproducem mai jos două întâmplări relatate de dl. prefect Gh. Voștinar. Una din aceste două întâmplări datează de douăzeci de ani.

bil, care astăzi vine pe piață cu mari greutăți, care provin dela: exploatarea în mine, lipsa mijloacelor de transport, etc.

UN DRUM SPRE DESVOLTAREA INDUSTRIALA A ORASULUI ARAD

— Cantitatea de cărbuni care o consumăm — continuă dl. inginer Vlad — s'ar putea folosi pentru a se fabrica din ea cox, brichete pentru industria grea metalurgică, care suferă azi foarte mult din cauza lipsei acestui combustibil. Deasemeri se pot întrebuița pentru diferite fabrici și ateliere speciale, pentru industria chimică, pentru fabricarea coloranților și pentru fabricarea unui mare număr de articole farmaceutice. Multe din aceste articole farmaceutice noi le importăm din străinătate.

— Întrebuițarea gazului metan ar contribui în mare măsură la dezvoltarea

Sesizat de cele văzute la Industria Agricolă Ardeleană și la Pecica dl. prefect Voștinar a supus un raport d-lui ministru Tudor Ionescu, ministru al Minelor și al Petrolului, care la rândul său i-a comunicat că au fost întocmite toate planurile pentru începerea lucrărilor de exploatare a gazului metan care va aproviziona întreaga regiune a Banatului și Crișanei cu forța motrică necesară. La cererea de a se trimită experți pentru cercetări, sau de a veni personal, dl. ministru Tudor Ionescu la fața locului s'a comunicat că nu mai este nevoie, deoarece exploatarea gazului metan în județul nostru este pusă în plan, având toate datele cercetărilor anterioare.

Un atelier din Arad se servește de gaz metan și... jocul nevinovat al unor copilași din Pecica cu apa care arde

— În anul 1926 — spune dl. prefect Voștinar — când conduceam o grevă la moara Industriei Agricole Ardelene (pe atunci dl. prefect Voștinar avea calitatea de secretar al Comisiei Locale a Sindicatelor) am văzut în curtea fabricii, deasupra unei fântâni un rezervor în care — după cum am aflat mai târziu — se capta gaz metan pentru servirea forței motrice al atelierului de reparații al morii Industriei Agricole Ardelene. Interesant este că la descoperirea izvorului de gaz metan s'a ajuns întâmplător, atunci când s'a făcut foraj pentru fântâna arteziană de care moara avea nevoie

— O altă întâmplare este din zilele

noastre. Cu ocazia unor inspecții făcute în județ — continuă dl. prefect Voștinar —

am putut vedea la Pecica un joc nevinovat de copilași care dădeau foc cu chibritul apei cîștă dintr'o fântână arteziană.

Iată o nouă dovadă că și aici numai întâmplător făcându-se foraj pentru o fântână arteziană, s'a dat peste un alt izvor de gaz metan. Ce ar fi dacă pentru descoperirea zăcămintelor de gaz metan s'ar face cercetări și ce importanță ar avea pentru noi captarea cantității or mai mari de gaz metan, ne vor spune experții.

— Întrebuițarea gazului metan ar contribui în mare măsură la dezvoltarea

Inițiativa particulară este binevenită

Statul luptă azi cu mari greutăți. De aceasta își dă perfect de bine seama orice cetățean. Tocmai de aceea ne dăm seama că momentan Statul nu poate începe aceste lucrări. Si atunci intervine o altă chestiune. În Arad sunt atâtea întreprinderi pentru care gazul metan ar însemna în viitor asigurarea unui combustibil bun și ieftin. S'nu plasat în trecut capitaluri în atâtea întreprinderi cari azi stagnează, deci nu s'ar putea folosi de data aceasta un capital particular pentru un bun plasament care — hotărât — va aduce câștig serios pe cale onorabilă.

Din inițiativa particulară s'ar putea deci forma o societate care să ia contact cu Ministerul Minelor și în baza planurilor Ministerului, lucrările s'ar

în momentul, când se va găsi o posibilitate de procurare a conductelor necesare, vor începe și operațiile de captare și exploatare a acestui combustibil atât de prețios și eficient.

După dl. ministru Tudor Ionescu, în cel mult trei ani operațiile de captare și distribuire a gazului metan vor putea fi terminate.

putea începe primăvara aceasta pentru a nu mai aștepta trei ani. Suntem siguri că Statul nu va pune piedici întreprinzătorilor, dimpotrivă le va acorda tot sprijinul.

Iată, ar fi binevenit dacă industriașii arădani s'ar întruni să studieze și să discute această problemă în interesul industriei noastre și chiar a întregii populații.

În felul acesta pe lângă că capitalul d-lor va găsi un bun plasament, ei vor contribui la asigurarea populației pentru totdeauna cu combustibil, la dezvoltarea industrială a orașului Arad și prin aceasta și la refacerea țării noastre.

Gazul metan — cel mai ideal combustibil

Specialist în minereuri este dl. inginer Vlad dela Serviciul Tehnic al Primăriei. Iată, ce ne spune d sa: —

— În sondagiile care s'au făcut la 200 m. — ca pentru fântâni — s'au găsit desigur cantități mici, numai neîntrebuițabile de gaz metan. Tocmai de aceea trebuie să se facă sondajii la 2000 până la 2500 m. adâncime. Acolo se vor găsi desigur zăcăminte care conțin cantități considerabile de gaz metan.

tibil ideal, fără murdărie și cenușe. Deasemeri la iluminat

Intreaga industrie, chiar întreaga populație se poate folosi exclusiv de gazul metan, fără a mai avea nevoie de cărbuni, lemne sau păcură.

Cu un cuvânt, printr'o întrebuițare rațională el poate înlocui orice combustibil

Odată descoperit un asemenea izvor, nu rămâne decât să se facă instalațiile de captare și distribuire a gazului metan pentru industrie și pentru populație la iluminat și încălzit. Orice cazane se pot încălzi cu gaz metan. Nu mai vorbim de aparatele de bucătărie, aparatele de laboratorii, aparatele coafurilor, frizerilor pentru care gazul metan este un combustibil

Turnătorie de fier   Fabrică de mașini

Ioan Juhász Arcadie

ARAD, Str. Abatorului Nr. 1
Telefon 16-66

BUCHI
CEASORNICAR

Reparațiuni precise

ARAD,
Str. Bratianu 2

Muncitorimea vrea pace și muncă într-o țară ridicată prin muncă

Contribuția muncitorimei arădane la opera de refacere a țării

În cursul anului 1945 producția a fost majorată în medie cu 200 la sută — Un aport serios în campania însământărilor

de Ion Damian

Muncitorimea română sărbătorește primul Crăciun pașnic după ani de războiu. Câte suferințe, câte neajunsuri trebuie uitate astăzi. Sărbătoarea aceasta trebuie să fie o sărbătoare curată, fără gânduri rele. Dreptul la ea îl avem cu toții, mai ales cei mulți, dar îl au întâi și întâi cei ce au luptat pentru ca să putem sărbători acest Crăciun în pace.

Gândul trebuie să ni se îndrepte în primul rând spre vitejii noștri ostași, cari alături de eroii Armatei Roșii, încă anul trecut au sărbătorit Crăciunul în munții Tatral. Colindele le-a fost șueratul viscolului, al gloanțelor și al obuzelor de tun.

Nu e mai puțin adevărat însă, că în același timp pe frontul muncii a doua armată a țării, muncitorimea a făcut enorme eforturi pentru a produce cât mai multe muniții, alimente, îmbrăcăminte, încălzăminte, etc. Fascismul a fost zdrobit militaricește și la această victorie, muncitorimea română și-a dat din plin contribuția. Deși multe fabrici au fost rău distruse în urma bombardamentelor, muncitorii au luptat ca producția să nu scadă din acest motiv dimpotrivă acolo — unde a fost posibil — ea a fost ridicată.

Eroi ai muncii

În cursul campaniei pentru majorarea producției nenumărați muncitori din toate fabricile s-au evidențiat în muncă. Nume de muncitori, necunoscute până atunci, au început să fie rostite cu toate ocaziile. Mulți dintre ei erau tineri muncitori abia desconcentrați, mulți dintre ei au săvârșit fapte de eroism în luptele de eliberare a Ardealului de Nord. Pentru faptele de arme săvârșite pe front au fost decorați.

Pentru eroismul săvârșit pe frontul muncii, au fost decorați de către sindicate și declarați eroi ai muncii.

Uităm câteva nume de eroi ai muncii. Mai sunt încă mulți și pe zi ce trece,

vor fi și mai mulți. Pentru că astăzi muncitorimea știe mai mult ca oricând ce vrea. La fabrica Astra: Ciurdatiu Ioan, Morfican Nicolae, Titi Ioan, Kinsner Pavel, Petreș Ioan. La fabrica Teba: Berar Elena, Blaj Ana, Kugermann Rosalia, Sibiric Rozalia, Török Ana. La Industria Agricolă Ardeleană: Stoica Gheorghe, Szabo Iosif. La Intreprinderile Comunale: Ciordas Ioan, Măciuș Nicolae, Jigan Petru, Săbău Ioan. La Uzina Electrică: Cuedan Petru, Chivuțescu Ioan, Szabo Ladislau. La CFAP: Cepar A., Dănilă Simion. Să nu mai comentăm. Cătrele vor vorbi dela sine.

Muncitorii dela îndagrara au realizat suma de 1.290.784 lei, din care s-au cumpărat unelte agricole țărănilor. În afară de aceasta

Întreaga muncitorime arădână a dat un serios aport în campania pentru înființarea centrelor de închiriat mașini agricole

datorită cărora anul acesta însământările au putut fi duse la bun sfârșit.

Nu sunt cifre mari pentru unii. Pentru că în timp ce muncitorimea a donat țării

Prin eforturi și muncă neobosită muncitorimea și-a dat din plin contribuția la victoria militară asupra fascismului

În fruntea producției au stat și continuă să stea bravii muncitori oșeriști care

în cursul acestui an au reparat gratuit trei locomotive. La aceste locomotive ei au lucrat zeci de mii de ore neplătite.

Una din locomotive a fost donată frontului în luna Aprilie. În același timp, ei au majorat producția depășind programul de lucru cu peste două sute la sută.

Muncitorimea arădână a majorat pro-

ducția în general cu două sute la sută. Deasemenea, pentru frontul antihitlerist muncitorimea arădână a donat suma de 20.700.630 lei.

Iată dovada că muncitorul a înțeles mai bine ca oricine suferințele ostașilor. Iar prin Apărarea Patriotică, în cursul campaniei "Totul pentru front, totul pentru victorie" muncitorimea a donat suma de 1.100.570 lei ostașilor. Sunt cifre, care fără comentariu pot spune foarte mult.

gariene cu un tren atelier, realizând frumoase succese.

La fel muncitorii dela Teba au lucrat 755 ore gratuite din care au cumpărat 6425 m. material textil pe care l-au distribuit țărănilor. Muncitorii dela Romanoși au făcut cadou țărănilor 24 duzini moșoare de oșă. Iar sindicatul muncitorilor din textile și îmbrăcăminte a distribuit țărănilor din Gurahonț o mte m. material textil, 5 basmale, 84 moșoare de oșă, 350 cutii chibritice, 116 șleauri, 34 căpește, iar țărănilor din Hălmeșiu 270 m. material textil, 20 basmale, 50 moșoare de oșă, 20 șleauri și 10 căpește.

Muncitorul — cel mai bun aliat și prieten al țărănilor

A venit primăvara. Dacă în timpul iernii muncitorimea — sub Rădescu — a știt pe stradă, manifestând pentru ca să se dea pământ țărănilor, după ce acest pământ a fost dat țărănilor prin reforma agrară, ei au trebuit — dat fiind lipsa de animale, de unelte — să fie ajutați. Și de data aceasta muncitorimea s'a dovedit a fi cea mai bună aliată a țărănimii.

În timpul campaniei însământărilor, muncitorii dela oraș au slergat la sate în orele lor libere, reparând gratuit uneltele agricole ale țărănilor. Cunoaștem cu toții frumosul exemplu al muncitorilor dela Calea Ferată Arad-Podgoria, care în toate Duminecile au plecat în satele pod-

goriilor puțin din pașinai năa, astăzi — pe câmp necultivate — au realizat averi mari de tot, speculând atât pe țărani cât și pe muncitori.

Aceștia sunt aocă cari astăzi luptă pentru a frânge alianța muncitorilor și țărănilor, pentru că despărțiți îi pot exploata mai bine pe amândoi. Aceștia sunt dușmanii amândouă.

ÎNAINTE, PENTRU REFACEREA ȚĂRII

Dar pe lângă că au veghiat pentru ca producția să nu scadă, pe lângă că au luptat pentru ca producția să fie majorată, bravii muncitori au contribuit și la refacerea fabricilor lor.

Este elocvent exemplul muncitorilor, funcționarilor, tehnicienilor dela Astra cari au muncit 2000 ore gratuite pentru refacerea fabricii.

La fel ceferiștii au lucrat mii de ore pentru refacerea atelierelor. Chiar în cartierul Grădiște, tinerii ceferiști au lucrat la umplerea gropilor rămase în urma bombardamentelor și la refacerea troturului din strada Tencului.

Din ruinele rămase în urma războiului muncitorii vor să ridice o țară frumoasă și bogată. Reconstrucția a fost pornită. Anii care vin, ne îndepărtează tot mai mult de războiu. Refăcându-ne țara trebuie în același timp să veghiem asupra păcii, să luptăm pentru consolidarea ei. În viitor nu mai vrem ca tot ce noi clădim prin munca noastră constructivă, creatoare, să distrugă o clică de interasați pentru care războiul este un mijloc de îmbogățire. Nu. Pace vrem și muncă. Muncă într-o țară ridicată prin muncă și în care fiecare să-și aibe locul ce i se cuvine, după munca pe care o depune pentru binele acestei țări.

Fapte și cifre

— Pagubele cauzate depe urma subjugării țării noastre de către Germania hitleristă se ridică la cifra de 10.000 miliarde lei la valoarea actuală, adică bugetul țării pe mai bine de 12 ani.

— În industria petroliferă în urma distrugerilor provocate de bombardamente s'a redus capacitatea de prelucrare a rafinăriilor cu 85 la sută în distilare și cu 82 la sută la cracking. În anul 1944 producția de petrol arată o scădere de o treime. În industria petroliferă s'a ajuns în acest an la o producție medie de 16.400 tone petrol pe zi, producția anuală este de 4.800.000 tone față de 3.380.000 tone în anul trecut.

— S'a alocat un credit de 97 miliarde lei în scopul refacerii a rețelei de căi ferate. În 6 luni s'au refăcut 60 la sută din ramificații, poduri și linii. Din 2520 mașini, unelte avariate au fost trecute în funcțiune aproape 2000. Pe baza acordurilor încheiate, U. R. S. S. ne restituie 115 locomotive, 15.000 vagoane, ne încheiem 6400 vagoane de marfă pe timp de 2 ani și ne livrează 2000 camioane.

— Ca urmare a îmbunătățirii stării materiale a muncitorilor, producția de cărbuni în Valea Jiului a început să crească. Media producției brute zilnice de cărbuni în Octombrie a fost de 4.308 tone și în ultimele săptămâni ale lunii Noiembrie a depășit 5200 tone. Unțanca Sovietică ne-a înlesnit încheierea unui acord comercial cu Polonia, prin care obținem 830.000 tone de cărbuni.

— Industria textilă cu ajutorul bunbacului brut coșit din U. R. S. S. în cantități masive, a putut efectua din planul de producție 10 milioane 500 metri țesături, 233 mii perechi ciorapi și aproximativ 15 milioane moșoare de oșă. Din aceste cantități au fost distribuite economatelor și cooperativelor până la 1 Noiembrie 1.400.000 metri, până la 20 Noiembrie 975.000 metri, până la 1 Decembrie 1.800.000 metri și până la

Crăciun 2.000.000 metri și pentru sate 2.000.000 metri țesături.

— Până la 15 Octombrie 1945 au fost înființate 759 economate de salărieși particulari, care aprovizionează 1.593.512 persoane. Aceștia le-au fost reparizate următoarele cantități de produse: 5.252 vagoane de cereale, 894.000 litri ulei, 345.000 kg. zahăr, 287.000 kg. răpun, 1.812.000 metri pânză, 434.000 metri postav.

— Prin aplicarea legii de Reformă Agrară s'au expropriat și dat țărănilor 28.278 moși, care au fost împărțite la 4.495.526 gospodării. Munca țărănilor a realizat 94 la sută din planul de însământări. Până la 25 Noiembrie s'au însământat 2.965.564 hectare. Grâu 2.745.246 hectare, secară 141.517, orz 78.801, rapiță 2246, alte plante 2118 hectare. Ajutorul dat de U. R. S. S. prin împrumutul a 15.000 vagoane de grâu și 15.000 vagoane de porumb, contribuie la înlemnirea stăpâneli grele în care ne aflăm în urma secetei.

— Cifra bugetului statului pe anul 1945—46 se acopere din veniturile bugetare, iar restul de 47 la sută din împrumuturi. Intrările bugetare se compunegău 31,2 la sută din impozite directe și 66,8 din impozite indirecte, iar din cele directe 42,9 la sută se percepea asupra salăriilor, 30 la sută abia asupra comerțului și industriei. Aceasta înseamnă că marea mare a muncitorilor, țărănilor și intelectualiilor are de suportat sarcinile cele mai mari ale Statului, iar cei care au realizat câștiguri mari, se susținog obli-gațiilor către țară. Marea masă constituie majoritatea consumatorilor dela orașe deci tot ei plătesc cea mai mare parte din cele 66,8 la sută impozite indirecte.

— În 1938 la cele 3.767 întreprinderi industriale cu un capital investit de 90 miliarde, cu valoarea producției anuale de 69 miliarde au plătit salării gâble 8 miliarde. Beneficiul net normal al acționarilor anonime era în același an 66 miliarde.

IOSIF STIASZNY S. A.

Fabrică de calapoade, tocuri și articole de lemn A R A D, Strada Căpitan Ignat No. 9.

Fondat 1889

1107

Patriotul HUMORISTIC

Colinda Speculanților

de Teodoras

CORUL SPECULANTILOR:

Lera-i Doamne, și tar ler...
De-ar cădea ceva din cer,
Vr'un cadou de Moș Crăciun
Să iasă un câștig bun.

Aur, dolari, cocoșei...
Si ceva bani mărunței.
De hărții ne-am săturat,
Se strică la numărat...

Dă-ne Doamne, zahăr, miere,
Toată lumea asta cere...
Si ceva haină și lână
Să le treacă pe sub... mână.

Chiri cu prețuri maxime
Te trezești la Tribunal,
Mai bine la preț mai mare,
Ca să aiă fiecare...

Bineînțeles căre are
La chimie cere... biștare,
Pentru că aștia săraci
Te mai bagă și în draci.

Toți se vâieș de bani,
Purcar și niști golani.
Totuși noi v'ajutam
De ne dau, le mai iuam

Not iubim pe fiecare,
O și mie, o și mai... mare,
Numai să plătească bine
Nouă ce ni se cuvine.

Câte riscuri, câte emoții
Deseori umblăm ca hoții,
Ca s'aducem tot ce trebe
Pentru înfometata plebe.

Totuși, oamenii ne'njură
Că le aducem pâine'n gură.
Spun că suntem desfrânați
Sabotori și speculanți.

Auzi, dragă Moș Crăciun
Câte rele nu se spun
Despre noi care lupțăm
Să trăim, să câștigăm...

Si s'aducem câte toate
Tot ce-i bun, mășuri blocate,
Ca să'n curajăm comerțul
La nevoie, chiar și sperțul...

Toată lumea ne împănă
Si noi totuși avem mulă.
N iubim pe fiecare
De are bani în buzunare

Pentru cei flămânzi dăm pâine,
Carne, unt, chiar și masline
Ulei, lapte, prăjitură...
Salam, brânză și untură.

Pentru cei fără de haine
Noi dăm stose și ragiane,
Iar de-i frig și vântul geme
Facem noi rost și de lemne.

Chiar pe bolnavi de moarte
N scăpăm de cruda soarte
C'o injecție streină
Iacă-i „gras”... penicilină.

La noi poți găsi de toate
Numai bani să fie scote...
De nu's bani chiar de nu-ți place,
Gratis nimic nu se face.

A trecut timpul, bădic,
Să mai dai pe datorie.
Astăzi, bani să ai, nu carie
Ca să ai în lume parte.

Iată, decă Moș Crăciune,
Noi ne bucurăm, anume
C'ai venit cu sărbătoare,
Obligând pe fiecare

Să cumpere cel puțin
Câteva chule de vin
Dela noi, la preț mai mare
Ca să albe fiecare...

Vezi dar, Moș Crăciun, pribeag
Cum te așteptăm cu drag
Vii cu ni de sărbătoare
Si specula-i tar în... floare

Răspunsul lui Moș Crăciun:

Dar acum dați-mi curând
Să răspund la-l vostr'evânt.
Deși-s bur și diplomat
Să v'ascult, n'am săturat.

Știu bine c'aveți de toate,
Numai că toate's furate
Dela gura celor care
Poate n'au nici de mîncare!

Vol, sunteți niște hehele,
Răuși lumea în bețele
Vă'n trăiți chiar și cu dracul,
Numai să se umple sacul.

Dar acum s'a terminat!
Nu mai merge așa pe... blat!
Înceați cu nasulă,
Ori vă mîncă pușcăria!

Iar de treceți cumva'n cer
O să vă lau de guler,
Ori vă spânzur de picioare
Să-l vedeți pe fiecare

Om pe care l-ați prădat,
Jefuit și speculat
Să vă treacă cel puțin
Pofta de câștig meschin...

Corul speculanților:

Lera-i Doamne și tar ler...
Nu mai vrem nimic din cer.
Chiar și Moș Crăciun, în care
Speram și noi, fiecare

În loc să'n îmbărbăteze
Vrea chiar să ne aresteze.
Nu-i mai trim cu meseria,
Că ne'nghite pușcăria...

Sabotați, speculați bursă
Ne atrași mereu în cursă.
Singuri noi n'avem dreptate,
În această lume, fratele...

Hai să râdem!

CONSOLARE

Lui Ionescu i-a murit socrul și plânge
Se'nținește cu Mitică.
— De ce plângi Ionescule?
— Mi-a murit socrul, mă Mitică.
— Si d'ala plângi
— Nu, dar mi-a spus popa, că „Ce la
Dumnezeu, dă îndoit înapoi.”

BETIVUL LA DOCTOR

Un cunoscut bețiv arădan, suferind de
rinichi din cauza beției, se tot duce la
doctorul său curant să-i ceară sfaturi.
Doctorul se enervează:

— Domnule dragă, ți-am spus de atâ-
tea ori să te lași de beție și văd că nu
vrei să mă ascuți. Ce mai cauți pe la
mine?

— Vlu să văd, domnule doctor, dacă
știi n'o făcut între timp progrese!!!

ÎN RANDUL I

La teatru un soldat se înghesuște spre
fotoliu. Un pișator îl oprește cerându-i
biletul

— Numărul dumitale e în ultimul rând,
camarade. De ce te înghesuți înainte.

— Fiindcă iocul unui soldat curajos
e întotdeauna în primele rânduri!

MATEMATICA

Domnul Nae Criniș a aflat că nevastă-
sa e înseaiă. Se duce acasă și își chea-
mă scia.

— Ascultă Marghioală, tu știu să soco-
tești?

— Stiu.
— Atunci nu mai socoti de azi înu-
te că sunt bărbatul tău.

CUM SE SPUNE

— Țâticule — cum se spune: Le cocur
sau La coeur?

— Li — coeur, puțule, Licoear!

FEMEIE ISTORICA

— Când mă întorc scara acasă, ne-
vastă-mea devine întotdeauna istorică.

— Vrei să spui istorică poate.
— Nu dragă. Istorică. Iui aruncă tre-
cutul în cap!!!

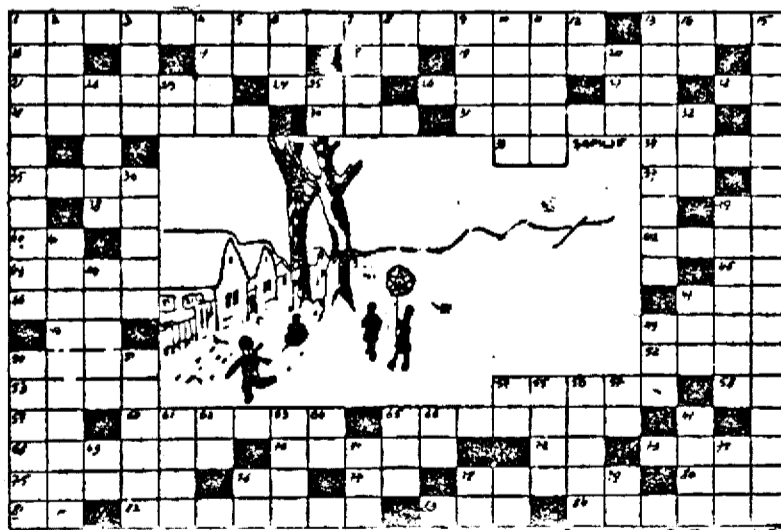

Patriotul ENIGMISTIC

Hristos s'a născut!

Încrușare: S. Del'Agels

Semnificații: Șapilif

ORIZONTAL: Sărbătoare pe care creș-
tinii o prăznuesc la 25 XII. 13. Pasăre,
venerată de vechii Egipteni. 16. Posed.
17. Substanță grasă ce se scoate din
smântâna bătută a laptelui, costă 15 mii
lei kgr. și se vinde la... alb. 18. Salu-
tura: (Asta în loc de... Cristos s'a năs-
cut!) 19. Cu ele umblă copiii din casă în
cesă, ca să vestească nașterea Mântuito-
rului. 21. Lunecuş pe ghiță sau pe ză-
padă (o altă mare bucurie pe care o a-
duce Moș Crăciun). 24. Magii 1-au adus
lui Isus. 26. Butoi de apă pe două roa-
te cu care se cară apă. 27. Alfa și O-
mega. 28. Aur ar zice gen. de Gaulle! 29.
Supranumele lui Isus. 30. Ordinea cere-
moniilor unui cult religios. 31. Plantă din

familia liliacelor cu flori frumoase și
plăcut mirositoare 33. Pe ștetele calului
lui Moș Crăciun. 34. Modul de a face un
lucru după oarecari reguli. (Cozonacii de
Crăciun!) 35. Personal, accelerat și ra-
pid. 37. Tată, dar numai pe jumătate! 38.
Rău în Franța (o fi înghetăt?) 39. Nu-
mele lui Budha în China. 40. De frun-
te! 42. Zăvor de lemn, pe care-l păzesc
creștinii răi, ca să vadă colindătorii că
nu sunt acasă). 43. Dacă n'ai tălat porc
de Crăciun te mulțumești și cu o... pe
varză. 45. Patria istoricului Mezeray.
46. Amor la grecii 47... Paf, puf. 48. Vor-
ba lui Hâncu 49. Ușorii ce servesc de
adăpost oamenilor. 50. Costică (Mold.) 52.

Mă „prezint” a vă servi. (Patriotul Enig-
mistic). 53. El nu crede nici în Dumne-
zeu, nici în Nașterea Domnului. 54. Mă
rog, dacă doriți să-i faceți cunoștință, îl
găsiți la Tribunal după Sf. Sărbători.
58. Vuli. 59. Pă el Grivei! 60. Alt dar
adus de magii lui Isus 65. Sat în Pals-
tina unde s'a născut Isus (și David). 68.
O faci când zăpada este mare. 70. Acla-
mațiune religioasă. 72. Temei! 73. Trei,
dela răsărit... 75. Județ în Muntenia cu
o mănăstire frumoasă zidită în 1518.
76. Cupru. 77. Cristos (abr.). 78. Născu-
toare de Dumnezeu. 80. Interjecție
(abr.) 81. Insulă muzicală. 82. De-acolo
am pornit călăuzii de stea. 83. Paltzar
84. Alt dar adus lui Isus de magii.

VERTICAL: 1. Maica Domnului. 2. Nu
e dulcel 3. Parte lătoasă. 4... Angio Ame-
ricană. 5. Ren, decapitat! 6. Soartă în
fost să treacă prin urechile acului. 7. A
ține pe loc. 8. Ministerul Agriculturii. 9.
Decret al Iarului. 10... sfânt creștin...
astăzi vrea să facă dar. (AL.) 11. Clu-
cure de mătase sau de lână (Mold). 12.
Iliescu Ion. 13. Adorare de idoli, cultul
zeilor falși. 14. B. 15. Patriotul enig-
mistic le urează cilitorilor săi de Crăciun.
20. De unde să dai, dacă „nu posezi”? 21.
Cremă (dar nu pentru prăjiturile de săr-
bători). 23. Notă muzicală. 25. Cetate E-
nagiană. 32. Epocă fixă dela care se în-
cepe a se socoti anii. 36. Fiecare fiu și
are. 39. Ipoerit (fig). 41. Așa e pentru
noi Crăciunul, zi de repaus. 44... ca tonel!
47. Int. ce imită plesnirea palmei. 49. Co-
dice. 50. Unul din cei trei crai. 51. Rigu-
ros, grav și sever. 54. Alecu. 55. Petre,
și-a rupt piciorul (la patinaj pare-mi-să!)
56. Predau (scrisori de felicitări!) 57. A
fost Isus Cristos. 61. Mihai în familie.
62. Camășă țărănească. 63. Nor. 64. Ve-
che monedă romană. 65. Banca Națio-
nală a României. 66. Dumnezeu! 67. Ale-
gea 69. Rege! 71. Certificat. 74. Dela Naș-
terea Domnului au trecut 1945. 76. Cal
ciu. 78. Pronume. 79. Amari!

Schișă criptografică

de Ghe. C. Filipaș

La ora 10 30, avionul YR-LID, avea în cursă regulată: Arad-Sibiu București.

Înainte de plecare, observatorul meteorolog, predă pilotului, buletinul meteorologic de Sibiu.

Si în timp ce pasagerii urcau în avion, pilotul anunță că amândouă plecarea pentru ziua următoare. Iați buletinul meteorologic:

6-5-3-4-5-8-6-4-2-9-5-4-2-4-2-1-4-9-2-3-9-2-6
1-6-5-5-7-2-6

MT X + UU X A X ?RUL ACO P FON O L MTRI VANT
DN X D OC KILOMMM PR 1EA URKRUR TM
COL 60 RATURA
SKD RI DGIVRAJ
MIJI

Dacă sunteți curioși să aflați cauza pentru care pilotul a amânat cursa, deslușați criptografia de mai sus.

Dezvoltați noștri, care vor deslega problemele enigmatice, vor fi premiați, prin dare la sorți, cu cărți prețioase. Odată cu deslegările, rugăm a ni se scrie până la data de 5 Ianuarie și numărul alăturat:

„Patriotul“ enigmatice
CUPON NR. 1
Numele _____
Localitatea _____
Strada _____

ARITMOGRIF de G. Delagră

A											
4	1	9	21	10	20	12	1	20	2		
7	1	20	18	1	7	21	6	13	20	14	
9	1	18	5	1	10	7	21				
17	1	19	5	14	7	14	5	2	1	18	
13	9	10	13	4	1	20	18	12			
11	5	1	20	7	14	19	12	1	20	21	
7	1	21	18	12	17	13	5				
17	14	5	21	6	13						
7	1	4	13	17	1	8					
B											

Rândul vertical de la A la B arată titlul unui ziar de la granița de Vest a țării. Rândul vertical arată titlul unui ziar de la granița de Vest a țării.

„ARTA“
posetărie modernă
Modele originale
ARAD, STR. BRATIANU 13
vis-a-vis cu poșta centrală

Case și locuri de case
caut pentru comitenții mei, în 3441
oricare cartier al orașului.
Deutsch Carol, fost director de
baucă, Arad, Strada Octavian
Goga 3 (vis-a-vis dosul Teatru-
lui) etaj I. Telefon 19-53

Patriciul Copiilor

Cea mai frumoasă tată din lume

de Sidonia Drăgușan

De mult de tot, într-o vreme foarte departată, trăia stăpân pe care un tânăr om avea un om foarte rău, foarte puțere și foarte bogat. Dorința lui cea mai mare fusese să aibă un copil. Dar nu putea face fel de copil: vroise să aibă copilul cel mai frumos, cel mai voinic, cel mai deștept, cel mai luminat, cel mai dăruit din toată lumea. Să nu mai fie în viață lumea un altul, ca el.

Si omul cel puternic, bogat și rău, după ce a aflat dela nevastă lui că peșea după luni va fi tată, a plecat într-o călătorie mare, spunând că nu se va întoarce decât după nașterea copilului. Dar când s'a înapoiat nu și-a mai găsit nevasta în viață: de inimă rea, de frică, de rușine pentru că adusesse pe lume o copilărie de fată, o străpătură, s'a aruncat într-o prăpastie. Când și-a văzut copilul, a dat poruncă să fie asvârșit și el în prăpastia în care zăcea copilul nevastei lui, dar sluga care a primit poruncă să ducă la îndeplinire dorința stăpânului, a început să plângă și s'a spus că ea nu și poacă lăsa pe lângă o faptă atât de mișelească. Stăpânul o gonit-o și a zis că singur el, cu mâinile lui va arunca poștăria de copil în prăpastie. Dar când a luat fețiștea brațe și a auzit primul scâncet, inima lui aspră care nu cunoșese niciodată mila, îndulcirea, s'a înnuiat și s'a pornit să curme viața copilului mângâiat încet frunța, obrăjorii, capul.

— E copilul meu, și-a spus omul cu o căsuțică a inimii pe care n'o mai cunoștea niciodată. E al meu și trebuie să-l răscă! Pentru mine va fi cel mai frumos, cel mai deștept, cel mai luminat, cel mai dăruit copil din lume.

Si atunci omul acela o chemat la el sluga cea mai credincioasă, cea care-l iubea și ea și l-a spus așa: Tu și fata mea veți sta în toată casa, astăzi și mâine și în toate zilele, în care nu va mai pătrunde niciodată nicio altă femeie. Vom da jos de pe pereți toate oglinzile. Fata mea nu va și să se uite urâtă, dimpotrivă se va crede foarte frumoasă, va crede că este cea mai frumoasă fată din lume, pentru că tu și toți aceia care o vor învâta carte, și toți țărzii, vor trebui să se minuneze în fața marelui ei frumuseți. Voi porunci să scrie versuri și cântece în care să-i fie laudată frumusețea. Cele mai scumpe vestimente, cele mai de preț podobe ea le va purta. Cel mai mare învâțat din întreaga lume, vor și chemați să-i

să facă din fața mea cea mai învățată fată din lume, va și să cânte, să joace, să citească, să scrie, să socotească, să vorbească toate limbile, le voi plăti bine, le voi da crieți și mi vor cere, căci și el ca și tine vor trebui să-l spună feței mele că alta mai mândră, mai gingașă, mai frumoasă n'au văzut niciodată.

Si toate s'au întâmplat pe voia omului: Fata a crescut mare, a învățat să scrie, să citească, să cânte, să joace, să socotească, și la de toate, dar nu și adevărul despre ea.

Se credea tare frumoasă. Pentru că nu și întâlnise niciodată chipul în oglindă, pentru că nu văzuse nicio altă femeie în viața ei, afară de bătrâna doică cu care crescuse și pentru că toți cei din jurul ei aveau poruncă să-l laude necontentit frumusețea.

Si au trecut ani și ani.

Într-o zi, pe când tatăl feței era plecat în alt ținut, pe când doica dormea, pe când paznicii stăteau pe stăpân plecat se țolăniseră în grădina, s'au apropiat de poarta castelului un străin și o străină. Bărbatul frumos și voinic, femeia foarte tânără și foarte frumoasă.

Purtau amândoi pe brațe câte un maldăr de stofe și de mățesuri scumpe. Au intrat binisor în curtea castelului, au urcat scara, au deschis ușa și nestângheriți de nimeni, au pătruns în lațacul fetel.

Fata stătea singură și cinea.

— Venim de departe, a spus străinul, făcând o plecăciune, eu și cu nevastă-mea, să-ți aducem cele mai scumpe și cele mai frumoase stofe și mățesuri, privește-le!

Dar fata nici nu se uită la ele. Căci ochii ei se opriseră pe chipul minunat al tinerei femei.

— Care din noi două e mai frumoasă, întrebă ea pe străină, apropiindu-se de ea.

Străina plecă privirea și nu vru să răspundă.

— Care din noi două e mai frumoasă? — repetă fata întrebarea cu glasul sur-grumăț de mânie. — Răspunde, ori pun să-ți scie tale capul! — strigă ea.

Ajunși străinul înșase, fără să se uite în ochii ei, o oglindă și-l spuse: răspunsul și-l vei da singură, privind în fața în oglindă.

Când își văzu fața chipul urât, ochii mici și stingeți, vârsă în fundul capului,

gura lată ca o spârțură în fundul unei pușculiți, frunța teșită, părul rar și țepos, nasul grosolan, simți o amețelă și se prăbuși jos fără simțire. Când și-a revenit în fire, străinul și străina erau lângă ea, și țineau mâinile, o mângâiau, îi vorbeau blând în șoapte.

— N'ai cunoscut până astăzi adevărul, nici despre tine, nici despre lume, nici despre viață, îi spuse femeia. Ai trăit o viață neadevărată, facuți numai din minciuni. Nu știți nimic din toată ce se petrece dincolo de zidurile casei tale, duci un trai îmbelugăț, lipsit de griji și fără îndolăg, nu și că sunt oameni pe lume, foarte mulți oameni, care rabdă de foame, de frig, care umblă desculți, goi, bolnavi, pe străzi, prin care trec cel sătul și îmbrăcat, fără macar să le arunce o privire îndolăgată. Vino cu noi. Te vom duce în „Orașul orfanilor“, în „Orașul bolnavilor“, în „Orașul săracilor“, în „Orașul schilozilor“, în „Orașul părăsiților“, în „Orașul jefușilor“, în „Orașul oropsiților“, în „Orașul bătrânilor“.

— Dar unde sunt toate aceste orașe? — O să le vezi pe toate. Sunt orașe care fac parte din ținutul tatălui tău. Si au pornit la drum.

Când au ajuns în „Orașul orfanilor“, a văzut fața surte de copil slab, plângând, sdremăgros și fâimânzi. S'a apropiat de unul și l-a mângâiat. Copilul a privit-o cu niște ochi plini de durule și recunoștință și i-a spus: Nu m'a mângâiat nimeni niciodată. Ce bună ești!

Într-o clipă s'au adunat în jurul ei zeci de copii, toți vroiau o vorbă bună, o mângâiere, mai mult nici nu îndrăgneau să nădăjduiască.

Fata îi lua în brațe pe cei mai mici, îi mângâia pe cei mai marișori, le spușea tuturor vorbe bune și vorbindule, ochii ei se făceau mai luminoși, mai calzi, mai căfelași și pe gura ei urâtă fluraura un zâmbet atât de dulce, încât toată fața ei părea dulce, plăcută.

— Nu veți mai răbda nici de foame, nici de frig, și nici nu veți mai trăi lipsiți de îngrijire de mîg și de bunățate, căci eu voi fi mama voastră, a tuturor.

— Nu veți mai fi bolnavi, — a spus celor din „Orașul bolnavilor“, pentru că dia melele mele cu piept multe și naste-mare voui căgăi spitale pentru voi.

— Nu veți mai trăi în lipsuri grele, în sărăcie, — a spus fata când a ajuns

în „Orașul săracilor“, — fiecare dintre voi va avea o casă și un pețec de pământ pe care să-l muncească și să-și scoată din el hrana de toate zilele.

— Veți trăi în aziluri în care nu veți duce lipsă de nimic, nu veți mai fi nevoiți să vă târșiți schilozii și batjocoriți pe străzile orașului, — le-a spus ea celor din „Orașul schilozilor“.

— Si pentru voi începe o viață nouă nefericiților, desamăgiților, asupriților, jefușilor! Cel care și-a pierdut nădejdea, și-o va regăsi, căci i-se va da puștință să muncească și munca lui va fi răsplătită și cinstită, dreptul lui va fi drept, liniștea lui va fi liniște. Vă voui învâța să vă iubiți, să trăiți în frație și înțelegere și veți uita de toate câte ie-ați îndurat. Bătrânețea voastră nu va mai fi tristă, pusă, nu veți mai trăi părăsiți, uitați, — a spus celor din orașul bătrânilor, căci nu veți mai trăi singuri, ci laolaltă cu copiii voștri, laolaltă cu cei tineri, sdravni, sngătoși, puternici, veseli, ca să vă simțiți și voi tineri, sngătoși, puternici.

Si rând pe rând, fata își scoase sălbele, inelele, brățările, galbenii din pun-gă și împărțea celor lipsiți. Si pe unde trecea, glasul ei blând aducea mângâiere și mâna ei alina. Când s'a întors după luni și luni de zile acasă, tatăl ei o privi înărmurit, aproape să nu o mai cunoască. Fata lui cea urâtă, nu mai era urâtă, era frumoasă, căci avea cel mai calzi, cel mai vorbitori ochi din căți văzuse el vreodată, cel mai dulce zâmbet.

— Uita-te în oglindă! — i-a spus străina.

Si fata s'a uitat. Da vedea și ea acum, era altfel cu totul, altfel decât se știuse, inima ei suferise, se înflorase, se bucurase, se înspăimântase, inima ei trzise cu adevărat, învășase să cunoască oamenii, să-i iubească, să-i ajute și toate prin câte trzise i-se vedeau acum pe față. Avea o față bună, senină, prietenoasă, dulgă, o față care se potrivea cu inima ei, făcând numai din bunățate, din milă și din dragoste de oameni. Si cu astfel de inimă, se înțelege, că și chipul ei nu putea fi decât frumos.

FOTO STERN
ARAD, STRADA BRATIANU 13
Execută tot felul de fotografii artistice. Telefon 10-57

ILIE MOȚIU Postăvărie textile
Magazin de încredereArad, Piața A. Iancu 19
Telefon 22-48. 1135**ZWACKS.A.**
FABRICA DE LICHEURArad, Str. Mircea Sănescu 1
Telefon 15-06.**IOANOVICIU
și
HARTMANN**

S. I. n.c.

B-juterie

1117

Arad, Bul. Reg. Maria 29

„Radio Boxi”

Laborator de radio

Repară: rezouri, mașini de călcat
și orice obiecte electrice 1114**Ferencz Bernat**
Arad, Str. Brătianu No. 11**Weisz Mihai**

Croitorie bărbătească

Arad, Str. Dr. Ioan Petran
Palatul Földes Tel. 11-03Sărbători fericite urăm onor.
clientelei și cunoșcutilor 1115Proprietarii restauran-
tului și cafenelei**„CITY”**urează sărbători fericite onor.
clienteleiCafenea „CITY” este locul de
întâlnire a meseriașilor 1129**ARMATURA S. A. R.**
Fabrică MetalurgicăARAD, Piața Areei Nr. 1
Telefon 20-33. 1108**BARTOK EUGEN**AROMATE și COLONIALE
VOPSELE, CHIMICALE
EN GROSArad, Piața Plevnei Nr. 4
Telefon 11-61 1133Vágási Iosif, atelier de aurărie și argintărie
Arad, Str. Vicențiu Babeș 24 3721Proprietarii res-
taurantului și
cafenelei**„ARO-PALACE”**

urează clientelei

„Sărbători fericite”

1102

Reparațiuni de mașini de scris,
mașini de calculat și țocuri rezervoare

1123 se execută precis, punctual și imediat la atelier

„TRIUMPH”

Arad, Str. Em nestu Nr. 14

MEDREA MAXA

MODĂ PENTRU DAME

Arad, Bul. Regina Maria 16

Urez sărbători fericite onoratele
clientele 114**Knapp Alexandru**

Vopsitorie și curățătorie chimică

1122 ARAD

Prăvălia: Strada Brătianu Nr. 2-4
Uzina: Strada Episcopul Radu 10**Articole de menaj**Tâmplăria **GUTBROD**

1103

ARAD, Strada Stroescu Nr. 15

„Colonial Comert”

Engros

1120

Kertész S. Arad

Strada Mețianu 7

Telefon: 21-01

IOAN MESAROS

ARAD, BULEV. REGINA MARIA Nr. 17

Magazin de sticlărie, porțelanuri, articole de menaj,
lămpi, poicandre și diferite obiecte pentru cadouri.
Vânzări en-gros, en-detail 1124**E. CZEILER**Industrie pentru articole de
tâmplărie, rolouri și
lăcătușerie

ARAD

Strada Teodor Ciocnea 15
1105Proprietarul,
trupa artiștilor
și personalul**Barului
„FLORIDA”**urează clientelei sărbători
fericite**Spiere & Schächter**

Croitorie bărbătească

Arad, Strada Brătianu N. 13

Costume bărbătești,
pardesiu, paltoaneexecut după ultima modă
1113Proprietarul și personalul
restaurantului**„TAVERNA”**urează clientelei
sărbători fericite**REISZ IOSIF** 1110

atelier de electricitate

Arad,

Strada Dr. Ioan Petran

Nr. 4

//

Telefon 19-02

Frații **APPONYI**Magazin de ghețe și
modă bărbătească

Arad

vis-a-vis de Primărie 11

Un mare precursor al democrației românești - Nicolae Titulescu

Personalitatea și politica lui — Atitudine hotărâtă împotriva fascismului și prietenie sinceră cu Uniunea Sovietică

de ST. I. SIMON

Printre genurile pe care poporul român le-a dat omenirii, printre figurile oamenilor de valoare mondială care au apăsător pe firmamentul vieții publice în prima jumătate a secolului al XX-lea, se îndoaie că se enumere și marele diplomat, orator, gânditor și profesor universitar Nicolae Titulescu.

Prin calitățile lui sufletești și prin însușirile excepționale pe care le întrunea, Titulescu, a câștigat admirația și aprecierea lumii întregi aducând laude și asigurarea poporului român.

A zăugărit în cuvinte înfruntând singur școala de ziar, înalța și complexa personalitate a lui Titulescu și totodată a răspunde urgia lui activitate politică, și fi cu neputință. Mă voiu mărgini deci a le țasa în linii generale.

Nicolae Titulescu s'a născut în anul 1883 într-o familie de vechi intelectuali în capitala Olteniei. După ce a absolvit cursurile liceale în țară, Nicolae Titulescu a studiat dreptul la universitatea din Paris. Aici la liceu, cât și la universitate, prin rarele lui calități și

prin memoria și inteligența acțiptoare, a urmărit pe toți profesorii.

Întors în țară, în scurt timp, Titulescu a cucerit un loc de frunte în baroul de Ifov, iar în anul 1905 în vârstă de numai 22 de ani, a fost numit profesor universitar la facultatea de drept din Iași. După câțiva ani, Titulescu ocupă aceeași post la universitatea din București. Se simte însă atras de viața politică și se avântă pe scenă alături de asul oratorilor din țara noastră, Take Ionescu.

În anul 1912 Nicolae Titulescu este deputat, iar în anul 1914—1918, alături de Take Ionescu și Nicolae Filipescu, duce o înțensă campanie pentru a pregăti și determina intrarea României în acțiune, alături de aliați.

În timpul războiului mondial, Titulescu a intrat în guvernul I. C. Brătianu ca Ministru de Finanțe și cu toate greutățile inerente războiului a condus acel departament cu multă pricepere.

În guvernul Averescu—Take Ionescu, Nicolae Titulescu a fost deasemeni mi-

nistru al finanțelor.

Din anul 1922 când a fost numit ministru al României la Londra, Titulescu și-a consacrat viața problemelor internaționale ale poporului român, cucerind în scurt timp un loc de cinste pe scena poliției a lumii.

Titulescu devine apoi ministru de externe al României, post pe care l-a deținut timp de mai mulți ani de zile, în mai multe guverne, militând neobosit pentru cauzele drepte ale poporului român.

De două ori consecutiv, Titulescu a fost ales președinte al Ligii Națiunilor, forul suprem al poliției popoarelor.

Nicolae Titulescu a fost unul din ambasadorii, care a deschis drumuri noi în viața politică mondială. Adevărat patriot, pătruns de dragostea de neam, și-a pus serviciile în slujba patriei. A știut că numai un regim democratic de colaborare sinceră cu celelalte popoare, numai organizarea internațională, poate constitui chezașia păcii și a securității și totodată dezvoltarea firească a poporului român.

nes, așteptând să se împlinească ultima dorință, acela de a fi înmormântat în centrul României geografice, la Brașov.

Anul 1936, când Titulescu a fost înălțurat dela conducerea poliției noastre, a fost un an bogat în frământări politice. În acei ani politica nazistă a început să se pună în aplicare planurile nefaste de expansiune de cuceriri teritoriale și de dominare a celorlalte popoare. Avea ramificații în întreaga Europă.

Hitler și-a avut adepții lui și în țara noastră, ca în toate celelalte țări de altfel, care au otrăvit politica noastră, trădând interesele poporului. Și acești adepți au intrat față în față tot în anul 1936. Ca început, prima grijă a celor ce voiau dezastrul României, a fost să îndrepte pașii poliției noastre externe în sentimentul poliției naziste. Deci Titulescu, omul politic desăvârșit, pătruns de sentimente cu adevărat patriotice, care nu a putut concepe de a duce o politică deșănțată de poporul român, fiind totodată un democrat convins și înzând spre o prietenie sinceră cu Uniunea Sovietică, constituia o piedică în combinațiunile politice a celor din slujba lui Hitler. El a fost pur și simplu înălțurat.

Ideologia nazistă a început să prindă rădăcini în solul nostru.

Frânele politicii externe ne mai fiind în mâinile lui Titulescu, soarta poporului român, condus de reacționari și legionari, a început să se incline veriginos înspre fascism, pregătind astfel drumul spre diktatul dela Viena.

În 1941 nemții au devenit stăpâni absoluți în țara noastră. Stăpânirea nazistă a culminat prin aruncarea României în război împotriva Rusiei Sovietice și împotriva Angliei și Americii, — aliații de totdeauna ai poporului român.

Cu ce ne-am ales noi din cădărea cu Hitler, știu cu toții. Un lucru este însă sigur. Acesta: dacă s'ar fi urma politica externă a lui Nicolae Titulescu, cel mai mare diplomat pe care l-a avut țara noastră, poporul român nu ar fi cunoscut niciodată un diktat dela Viena, niciodată n'ar fi deservit interesele imperialismului german și nu ar fi intrat în război împotriva Uniunii Sovietice și împotriva marilor puteri.

Nicolae Titulescu ar fi fost în totdeauna alături de democrațiile din apus și ar fi dus o politică de prietenie cu U. R. S. S.

Toți aceia care au conspirat pentru înălțurarea lui Titulescu, au fost dușmanii adevărați ai poporului român și sunt vinovați de declanșarea uriașului război.

Rămășițe ale ideologiei fasciste, adepți, reacționari și elemente de a lui Horia Sima, din nefericire, au mai rămas până și în zilele noastre, care prin diferite manevre, stîndu-se în agonie, încearcă să tulbure consolidarea democrației și să abată poporul român din drumul pe care a apucat, drumul poliției externe al lui Nicolae Titulescu.

Poporul român însă, care singur este stăpân pe soarta lui, va ști să nimicească aceste ultime vîștăre ale ideologiei naziste.

Politica externă a lui Nicolae Titulescu

Conceptiile politice ale lui Nicolae Titulescu au fost călăuzite de cele mai înalți principii democratice și se pot defini în următoarele trei puncte: Atitudine hotărâtă împotriva fascismului, colaborarea sinceră cu toate democrațiile lumii pentru propășirea tuțurilor și pentru menținerea păcii și prietenia cu Asia Sovietică.

Nicolae Titulescu cu mințea lui clarvăzătoare, îndrăgostit de gila țării sale și de desănele poporului român, a fost printre primii bărbați de stat care a atezărit pericolul fascismului și care și-a dat seama că drumul României nu poate decît alături de Națiunile Unite și Uniunea Sovietică. Ca un credincios al păcii, cu vorba și cu fapta, Titulescu a militat împotriva fascismului sub orice formă s'ar fi manifestat el. Când Italia lui Mussolini a înclecat Absinia, Titulescu a cerut vehement prin Liga Națiunilor, ca sistemul de

sancționare economică a statelor agresoare, emanaț de Societatea Națiunilor, să fie respectat de toate țările, inclusiv România.

Față de Franța și față de Anglia, Titulescu a nutrit întotdeauna sentimente de admirație.

— Noi iubim Franța — a spus Titulescu — pentru că ea a pus la baza vieții libertatea, pentru că întotdeauna a dat mijloace de dezvoltare în toate ramurile vieții și pentru că a răspândit un cult adevărat al iubirii de patrie.

Despre Marea Britanie Titulescu spunea:

— Anglia evocă pentru mine un complex de însușiri umane stat de alege în căt ele alcătuiesc un izvor de înaltă stimă.

ALIANTE SI PACTE

După războiul mondial a luat sfârșit, Titulescu a consolidat Mica Înțelegeră, adică alianța dintre România, Ce-

hoslovacia și Jugoslavia, inițiată încă de Take Ionescu. Mica Antanță a devenit astfel o alianță perfectă în fața căreia s'au prăbușit toate aspirațiunile Ungariei revizioniste-horthyste.

Bulgaria a fost deasemeni pusă în imposibilitate de a încerca orice tentativă împotriva integrității noastre teritoriale, prin înțelegerea Balcanică.

Cu Polonia, România încheiasă încă din 1931 un tratat de alianță defensivă. Cu Franța România a avut deasemeni un tratat de amicitie încheiat încă în 1926. Cu U. R. S. S. însă nu avea nici relațiuni diplomatice.

Titulescu a luptat cu același vigoare, cu același înțeresc elan, pentru a asigura pacea între popoarele lumii și pentru colaborarea în toate domeniile de viață.

Nicolae Titulescu a fost unul dintre acei oameni care mai presus de orice și-a pus gândirea și activitatea în slujba patriei.

Prietenie și colaborare cu U. R. S. S.

Nicolae Titulescu, pătruns de simțul colectivității, stăpânit de clarviziunea politică, a fost convins că prin înălțurarea geografică a țării noastre, interesele primordiale ale poporului român, impun categoric de

a duce o politică externă de prietenie și colaborare intensă, pe toate cămămurile, cu marea noastră vecină din răsărit, Uniunea Sovietică, pentru înălțurarea și dezvoltarea firească a vieții poporului român sub toate aspectele.

Titulescu a dus deci o politică de apropiere și de colaborare față de U. R. S. S.

În anul 1933, la Londra, Nicolae Titulescu a semnat o convenție de definire a agresorului cu Uniunea Sovietică și primul ministru de externe era pe atunci Litvinov. Mai târziu, după tratative reușite Titulescu a semnat și un pact de neagresiune cu Uniunea Sovietică.

În vara anului 1934, în urma poliției lui Titulescu, România a reînnoit legăturile diplomatice cu Uniunea Sovietică.

În celace privește rapoarturile noastre politice cu Uniunea Sovietică, Titulescu a declarat următoarele: „Trebuie să fim prieteni cu Rusia Sovietică. În fața amicitiei nu poate exista neînțelegere. La locul lui și topm tot ce ar putea stărueni interesele românești. Acesta e tot sensul poliției mele față de U. R. S. S.”

sistem de pace între statele Micii Înțelegeri pe deoparte și U. R. S. S. pe de altă parte.

În afară de aceste alianțe noi aveam relații de prietenie cu toate celelalte popoare.

În 1936 în totul agitațiilor legionare, la conferința internațională a muncii din Geneva, Titulescu înălțurându-se cu d. Loțar Rădăceanu, actualul ministru al muncii, care reprezenta muncitorimea română la conferința dela Geneva, Titulescu a declarat:

— Nu se va putea face o politică externă care trebuie României, de-

Poporul român urmează drumul deschis de Nicolae Titulescu

Manevra guvernului Valda a umplut sufletul lui Nicolae Titulescu cu o neputusă amărăciune și fără îndoaie că l-a grăbit sfârșitul.

Astăzi, după ce poporul Român a trăit tragedia diktatului dela Viena, după ce a suferit intens de pe urma poliției nesăbuite alături de Germania nazistă, în care a fost aruncată de către adepții lui Hitler din țara noastră, trezită la realitate la marginea prăpastiei, poporul român își îndreaptă pașii pe drumul deschis de Nicolae Titulescu și vrea să urmeze cu strictețe politica externă concepută de el. Vrea o colaborare sinceră și o conviețuire pașnică cu toate popoarele vecine, cu marile de-

cât dacă muncitorimea va avea un rol în conducerea țării.

Titulescu a fost însă stăpânit în politica sa și când negocierile cu Uniunea Sovietică au fost în toi, în 29 August 1936, fiind încă în strîngătate, Titulescu a fost înălțurat dela conducerea poliției externe a României de către reacționarul Valda.

Diplomatul, oratorul și omul politic de incontestabilă valoare mondială, care a urmărit lumea prin magia verbului său și care a dat poliției externe a României o strălucire nemăritată până atunci, a fost desconsiderat și desțituit.

democrații din Apus și în primul rând cu Uniunea Sovietică.

Dacă atât timp cât a fost în viață politica lui Titulescu nu a fost apreciată, istoria nepărtinitoare îi va așeza în locul ce i se cuvine.

Departele de țară, departele de pământ, și pentru care a luptat și de și două decenii deardând, în mințe cu imaginea Patriei, stăpânit de vedeniile uriașei înălțări pe care a vrut să o evite, cu trupul ros de boală și cu sufletul plin de mâhnire, nelămurit ambasador al neamului nostru s'a stins din viață în vara anului 1941.

Trupul nelămurit se găsește înmormântat pe malurile Mediteranei la Can-

STOJKOVITS IOSIF
ATELIER FOTOGRAFIC

ARAD, Bulev. Regina Maria Nr. 10
Se execută Foto-copii în 2 ore

Conferința dela Moscova se va termina cu încheierea unor serii de acorduri

— Tratatul dela Moscova sunt caracterizate de optimism —

MOSCOVA. Cea de a 6-a ședință a conferinței miniștrilor de externe dela Moscova, care s'a ținut în ziua de Sâmbătă a durat 2 ore.

După cum se comunică, conferința continuă într'un ritm foarte viu. În cursul zilei de ieri a avut loc o convorbire particulară între cei doi miniștri de externe, după care a urmat o ședință oficială la care au luat parte și specialiștii diferitelor probleme.

În cursul serii a avut loc o recepție dată de către ambasada britanică dela Moscova și la care au asistat în afară de cei trei miniștri de externe și suitele lor, și numeroase alte personalități politice din viața publică a Uniunii Sovietice și diplomați străini.

Ziaristii anunță că până acum au fost discutate și rezolvate mai multe probleme și în general toate discuțiile sunt animate de un spirit larg de bunăvoință și de prietenie din partea tuturor miniștrilor de externe.

Cercurile politice din capitala Uniunii Sovietice sunt de părere că discuțiile vor continua și în cursul sărbătorilor pentru a accelera mersul lucrărilor.

Din Londra se comunică, că majoritatea ziarelor britanice exprimă un mare optimism în ceea ce privește rezultatele conferinței, care după părerea lor, trebuie să aibă un bilanț pozitiv, aducând o înțelegere deplină.

Ziarul londonez „Observer” scrie că situația este de așa natură încât

în curând se va acorda de către Statele Unite un mare împrumut Uniunii Sovietice.

Ziarele engleze accentuează că în cursul discuțiilor dela Moscova obstacolele au fost înlăturate și

tratatul se vor termina cu încheierea unor serii de acorduri.

Dela încheierea războiului încoace niciodată nu a domnit un asemenea optimism ca în prezent.

În cursul nopții s'a comunicat, că în orgările conferinței vor dura și în cursul sărbătorilor Crăciunului. Oaspeții vor lua parte la mai multe festivități de Crăciun.

Ziua doua de Crăciun — ziua contribuției poporului la cultura sa

După cum am anunțat la timp, acțiunea de analfabetizare și culturizare a început pe întreg cuprinsul țării.

La parte la această acțiune toată lumea intelectuală pentru ridicarea poporului rămânesc și pentru stăruirea analfabetismului.

În vederea augmentării fondurilor necesare acestei mari acțiuni,

guvernul a decretat ziua doua de Crăciun ca zi de contribuție a poporului pentru cultura sa.

Organizarea și coordonarea lucrărilor în vederea colectării fondurilor cade în sarcina direcțiunii școlilor primare și a învățătorilor.

În ziua doua de Crăciun echipele de aduși sub conducerea învățătorilor vor cutreera unțele satelor și străzile orașelor, colectând dela fiecare cetățean darul pentru cultura sa.

Un import de 250.000 tone cărbuni din Polonia

— Vom exporta vin —

De câteva zile se află în Capitală o delegație de tehnicieni polonezi, în frunte cu d. ministru al comerțului exterior.

Mersul acestor tratative se desfașoară în cele mai bune condițiuni încheierea acestor tranzacții comerciale fiind pe stăruite.

Astfel, putem arăta că până acum s'a încheiat un contract pentru importul unei masive cantități de cărbuni, care se ridică până la circa 250.000 de tone și care urmează să fie livrate într'o perioadă de circa 6 luni.

De asemenea mai este în curs de stabilire și un masiv export de vinuri. Acest export are o mare importanță din punctul de vedere al Podgoriei Aradului. Precum se știe, pe vremuri vinurile din Arad au găsit deosebit bun în Polonia.

Din domeniul refacerii

Muncitorul Olaru Dumitru dela uzinele Astra-Arad a inventat o mașină de tăiat șuruburi la rece

Maștrul Olaru Dumitru și șeful de echipă Chiperea Ioan dela Uzinele Astra-Arad, au construit o mașină pentru tăiat șuruburi la rece. Mașina este portativă și acționează cu aer comprimat.

Înlocuirea ușoară a cuțitelor permite să fie tăiate bare de diametru diferite în să mai lungi. Greutatea mașinei este de cca 8 kg. Ea poate căpăta și alte aplicații cum ar fi tăierea de margini a tablourilor groase de 12 și 13 mm, cu care se lucrează vagoanele cisterne. Aparatul a fost încercat și la un compresor mic acționat de un motor electric; rezultatele au fost aceleași ca cele obținute la priză de aer comprimat.

Asfel acest aparat poate fi folosit și acolo unde se află un mic compresor, nu numai în atelier. Consumul de aer comprimat este de cca 0,5 m. c. pe minut în care timp poate tăia 20 profile de 13 mm. Randamentul de tăiere față de cleștele de mână este de 10/1. Aparatul suferă numai lipsa unor perfecționări necesare, ca să devină comodă, ușor de purtat și de mântuit.

Speciștii s'u confirmat importanța acestui invenții.

FARMACIILE DE SERVICIU

Luni, 24 Decembrie 1945.

Ștauble, Str. Brătianu și Szöböss, Calea Saguna.

Marți, 25 Decembrie 1945.

Omescu, Bul. Regina Maria și Anghel, Piața Capetresiei.

Miercuri, 26 Decembrie 1945.

Kain, Calea Banatului și Danciu, Mihal Vișazul.

Joi, 27 Decembrie 1945.

Weisz, Piața Avram Iancu și Janka, Bul. Regele Ferdinand.

Vineri, 28 Decembrie 1945.

Reiner, Bul. Regina Maria și Berger, Calea Saguna.

Noul orar al farmaciilor: farmaciile sunt deschise între orele 8—12, 15—17.

DI. primar Pălincas Ioan a declarat:

Populația Municipiului Arad va primi zahăr și pâine în vederea sărbătorilor Crăciunului

— Spre rezolvarea favorabilă a problemei transporturilor locale —

DI. primar Pălincas Ioan s'a însoțit dela București, unde a luat parte la conferința politică-administrativă la care au fost reprezentate toate partidele și organizațiile politice componente ale guvernului de concentrare democratică Petru Groza.

Cu această ocazie, dl. primar Pălincas Ioan a rezolvat și alte probleme.

Asfel a intervenit la Ministerul de Interio pentru a se aproba majorarea numărului de gardieni afectând pazei Municipiului Arad. Ministerul a aprobat această cerere.

De asemenea a știut, ca toate vagoanele de grâu sovietic reparatize orășului nostru din silozurile dela Constanța și care sunt pe drum să nu fie reținute în gâr, pentruca să ajungă cât mai curând la Arad.

Împreună cu dl. prefect Voștinar Gheorghe, dl. primar, a intervenit la Ministerul Minelor și Cărbunilor, arătând situația gravă a întregii industrie din Arad și mai ales a uzinei electrice, din cauza lipsei de cărbuni și au cerut ca întreaga cotă de cărbuni repartizată de acest Minister orașului nostru, să fie livrată. Populația din Arad trebuie să respecte însă în întregime restricțiunile Primăriei și uzinei electrice referitoare la consumul de curent electric.

Începând din ziua de 24 Decembrie se va distribui pâine pentru populația Municipiului Arad pe baza bonurilor din cartelă. Pâinea de 600 grame la brutărie se va vinde la preț de 175 lei, iar la revânzătorii acesteia pâinea de 600 gr. se va vinde cu 180 lei.

În ceea ce privește aprovizionarea populației orașului Arad cu zahăr, dl. primar Pălincas Ioan a relatat că au sosit în Arad primele vagoane de zahăr dela Freidorf și pe măsură ce vor sosi, se va

reparatiza economatelor și comerțanților pentru a fi distribuit populației.

Distribuirea începe în ziua de Luni, 24 Decembrie.

Tot dl. primar Pălincas Ioan relatează că au început deja lucrările de demontare a rămășițelor podului Decabal. Imediat după sărbătorile Crăciunului vor continua.

Întreprinderile comunale Arad au construit înch un autobus care a fost pus în circulație pe traseul Biserica Minorților. Str. Erătișanu, Str. Mărăcești.

Calea Victoriei și Aurel Vlaicu, până la vama Gal și retur. ICA continuă, conform programului, repararea și conspurirea de autotur. din schelete vechi. Deasemenea se lucrează înens la construirea trambulelor electrice și se caută material necesar pentru linie.

Muncitorii și inginerii întreprinderilor Comunale din Arad, dau dovadă de o deplină conștiințiozitate în lucrări.

Asfel problema transporturilor în ora-ul Arad merge spre o bună rezolvare.

Serbări de pom de Crăciun

În prezența unui numeros public și în prezența a 250 copilași ai muncitorilor fabricii „Teba” a avut loc ieri după masă la fabrica susamintită sărbătorirea pomului de Crăciun.

În deschiderea serbării d. Sasu din comitetul de fabrică a rostit o cuvântare, spunând printre altele:

— Anul acesta copiii muncitorilor noștri vor avea mare bucurie. Dacă în anul trecut copilașii muncitorilor se întrebau: „Mămico, eu de ce n'am?” — în viitor nu se va mai întâmpla acest lucru. Noi trebuie să luptăm pentru ca copiii noștri să nu mai spună: „Mămico, eu de ce n'am?"

D-ra Hody a vorbit în limba maghiară, după care copilașii din câminul de zi al fabricii Teba au prezentat o piesă, poezii și câteva cântece, după care conștătorii muncitorilor li-s'au înmănat daruri și jucării. DI. prefect Gh. Voștinar, precum și reprezentantul Comisiei Locale a Sindicatelor au onorat serbarea cu prezența d-lor.

În același timp și la fabrica ITA s'a sărbătorit pomul de Crăciun cu un program bogat și variat, unde alături de muncitorii vârstnici au participat și copilașii din câminul de zi al fabricii.

La ambele serbări reprezentanții Apărării Patriotice au adus salutul acestei organizații, anunțând totodată că asfel, Luni după amiază în localul Apărării Patriotice vor fi îmbrăcați de către organizație 250 de copilași ai invalizilor și văduvelor de războiu.

Erî înainte de amiază a avut loc tradiționala serbare a pomului de Crăciun la Chestura Poliției Arad.

În afară de personalul polițienesc a asistat la serbare și dl. prefect Voștinar Gheorghe. Serviciul religios a fost oficiat de către părintele protopop Turicu Caius, care după terminarea serviciului divin a ținut o scurtă cuvântare despre istoricul tradiției pomului de Crăciun.

D. prefect Voștinar Gheorghe, luând cuvântul, a scos în evidență semnificația sărbătorilor Crăciunului.

A mai luat cuvântul președintele Sindicatului Poliției dl. comisar Ghimboasă Dumitru și dl. comisar Cercel Aurel a încheiat serul discursurilor.

După aceasta s'au distribuit daruri celor mai merituoși și nevoiași agenți și gardieni, la fel au primit și comisarii de poliție câte un pachet.

În cursul după amiezii, un festival simular a avut loc la Penitenciarul Arad, asupra căruia vom reveni cu amănunte în ziarul nostru de Sâmbătă.

Deasemenea vom reveni asupra serbărilor dela Spitalul Militar, Azilul de Copii și Uniunea Populară Maghiară.

Anglia și Statele Unite au recunoscut Republica Federală Jugoslavă

LONDRA. — Guvernele Angliei și Statelor Unite au adus la cunoștința ambasadorilor Jugoslaviei din țările respective că au hotărât să recunoască regimul republican din Iugoslavia.

Hotărârea adusă de cele două guverne a fost comunicată în primul rând ambasadorului Iugoslav din Londra și în baza acestei decizii guvernul britanic și cel american vor fi reprezentate pe lângă

guvernul federal jugoslav și nu pe lângă regele Petru.

Recunoașterea regelui Petru a fost retrasă de către cele două guverne.

În același timp Statele Unite au notificat ambasadorului Iugoslav dela Washington că recunosc guvernul federal Iugoslav. În urma acestei hotărâri regele Petru și familia sa pierd toate drepturile pe care le aveau la tronul Jugoslaviei.